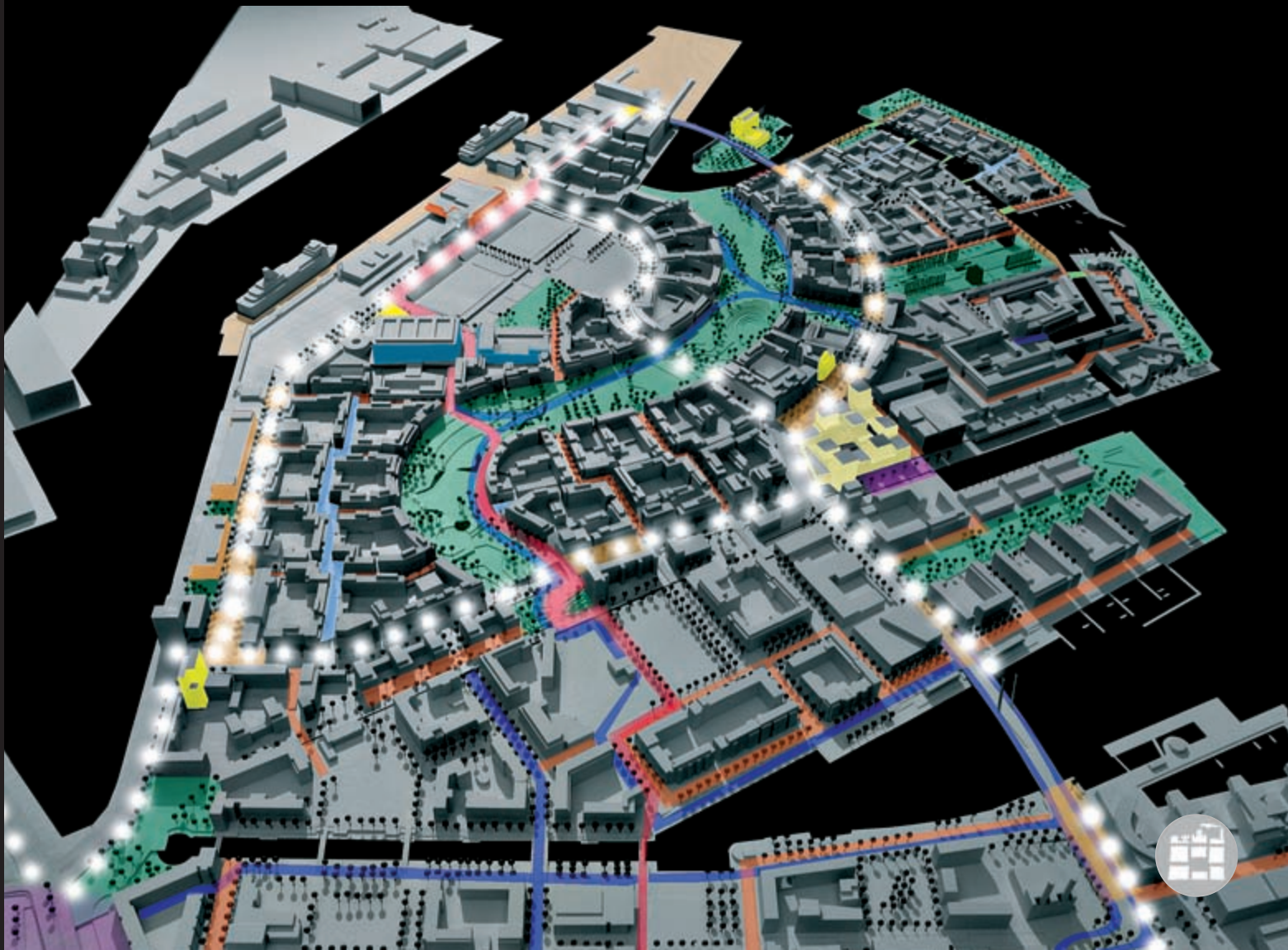

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunkivalaistuksen periaatteet

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunkivalaistuksen periaatteet

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Sirpa Laitinen, Pia Salmi, WSP LT-Konsultit Oy. Jussi Murole, arkkitehtuuritoimisto B&M

Kuvatoimitus: Pia Salmi, Jukka Laine, Ritva Anttila WSP LT-Konsultit Oy ja arkkitehtuuritoimisto B&M

Graafinen suunnittelu ja taitto: Pia Salmi, WSP LT-Konsultit Oy

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Pohjakartta julkaistu kaupungingeodeetin luvalla § 019/2006

© Kaupunkimittausosasto, Helsinki 2006

Paino: Helsingin kaupungin hankintakeskus, digipaino

ISSN 0787-9024

ISBN 952-473-685-3

Johdanto

1. Suunnittelualan raja	7
2. Lähtökohdat	9
2.1 Suunnitelmat ja päätökset	9
2.2 Nykytilanne	9
2.3 Kaupunkikuva	9
2.4 Suunnittelunormit	9
2.5 Esteettömyys	9
3. Tavoitteet	11
3.1 Kaupunkikuvalliset tavoitteet -piirteinä urbaani merellisyys	11
3.2 Toiminnallisuus – selkeys ja miellyttävyys	11
3.3 Esteettömyys	11
3.4 Turvallisuus	11
3.5 Kestävyys, kunnossapito, elinkaari, energia	11
4. Kaupunkivalaistuksen periaatteet	13
4.1 Suunnitteluperiaatteet	13
4.2 Kaupunginosa-alueet	17
4.2.1 Ruoholahden reuna	18
4.2.2 Jätkäsaarenlaituri	19
4.2.3 Saukonpaasi	20
4.2.4 Hietasaari	21
4.2.5 Jätkäsaarenkallio	22
4.2.6 Valtamerenkaari	23
4.2.7 Atlantinkaari	23
4.2.8 Saukonranta	24
4.2.9 Saukonokka	26
4.3 Liikennealueet	27
4.3.1 Kadut	27
4.3.2 Kevyen liikenteen väylät	32
4.3.3 Länsisatama	33
4.3.4 Kanavat ja venesatamat	34
4.4 Puistot	35
4.4.1 Länsisatamanpuisto	36
4.4.2 Poseidoninpuisto	37
4.4.3 Rantapuistot	38
4.4.4 Korttelipuistot	39
4.4.5 Jätkäsaaren liikuntapuisto	40
4.4.6 Puistojen liikunta-alueet	40
4.5 Erikoiskohteet	41
4.5.1 Kirkkosaari	42
4.5.2 Rantamakasiinit	42
4.5.3 Sataman hallintorakennus	42
4.5.4 Länsiterminaali	42
4.5.5 Huutokonttori	42
4.5.6 Bunkkeri	42
4.5.7 Nosturit ja muut erikoisrakenteet	42
4.5.8 Crusellin silta	43
5. Pihavalaistus	44
6. Jatkosuunnittelu	45

Toimeksianto

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunkivalaistuksen periaatteet on tehty Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston toimeksiannosta syksyllä 2005.

Kaupunkivalaistuksen periaatteet

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunkivalaistuksen periaatteissa on kuvattu alueille suunniteltavan valaistuksen lähtökohdat. Uudet kaupunginosat ovat hengeltään urbaaneja ja merellisiä. Alueiden eri osa-alueet ovat omaleimaisia. Valaistuksen periaatteissa on asetettu tavoitteet ympäristön mittakaavaan ja tyyliin sopivaan valaistukseen. Valaistuksen vaatimukset on asetettu korkeatasoisiksi sekä valaistusteknisesti että muotoilullisesti. Periaatteissa on käyty läpi alueiden osa-alueet sekä liikennealueet ja niihin liittyvät valaistussuunnittelun suositukset, joiden mukaan on määritetty eri kohteiden valaistustasot.

Valaistuksen periaatteet on suunniteltu alueen toiminnallisuuden, turvallisuuden, esteettömyyden ja kaupunkikuvan näkökulmista. Suunnitelmassa on esitetty alueen valaistuksen tasovaatimukset asuinalueittain ja liikennealueittain sekä valaistuksen mittakaava. Lisäksi on esitetty valaistuksen periaatteet puistovalaistukselle, siltavalaisukselle, kanava-alueille, alueen kohokohdille sekä pihoille.

Suunnitelman on laatinut WSP LT-Konsultit Oy, projektipäällikkönä on toiminut Sirpa Laitinen ja suunnittelijana Pia Salmi. Arkkitehtuurin ja kaupunkikuvan asiantuntijana työssä on ollut Jussi Murole, Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy. Yhdyshenkilönä KSV:ssä on ollut arkkitehti Marjut Kivelä.

Helsinki 22.12.2005

Suunnittelualueen rajaus

Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Suunnittelualueeseen kuuluu Jätkäsaaren osayleiskaavan alue, Saukonpaaden kaava-alue ja Länsisatamankatu Itämerenkadusta alkaen sisältäen Crusellin sillan valaistuksen liittäminen Länsisatamankadun valaistuskokonaisuuteen.

Jätkäsaaren suunnittelualue käsittää Helsingin 20. kaupunginosan(Länsisatama) alueen, joka rajoittuu koillisessa Mecheli-

ninkatuun ja Hietalahdenrantaan. Mechelininkadun liikennealue Itämerenkadulta Laivapojankadulle muodostaa suunnittelualueen ja nykyisen Ruoholahden merkittävimmän saumakohdan.

Luoteessa suunnittelualue rajoittuu Ruoholahden alueeseen niin, että Saukonpaaden alueen niemenkärki Messipojankujalta itään ja Länsisatamankatu kokonaisuudessaan kuuluvat suunnittelualueeseen. Idässä ja kaakossa alue rajoittuu mereen.

Kevyen liikenteen reitti metron ja Länsisataman välillä tulee suunnitella esteettömäksi myös valaistuksen näkökulmasta. Ruoholahden puoleinen valaistus tulee tarkastaa Jätkäsaaren suunnittelun yhteydessä.

Ruoholahden katupuut varjostavat kevyen liikenteen väyliä.

2.1 Suunnitelmat ja päätökset

Alueiden kaupunkikuvallisen ja toiminnallisen aluevalaistus-suunnitelman tekemiseen vaikuttavat Jätkäsaaren osayleiskaava (Jätkäsaaren osayleiskaavan selostus nro 11350, päivätty 18.11.2004), Saukonpaden asemakaava nro 11030 (hyväksytty 22.11.2001) sekä Kaupungin valot (Helsingin valaistuksen kaupunkikuvalliset periaatteet 1.10.2003)

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden osalta kaavateksteissä mainitut tavoitteet on otettu valaistussuunnittelun paikallisiksi lähtökohdiksi. "Kaupungin valot" määrittää valaistuksen lähtökohdat kaupungin kokonaisuuden näkökulmasta.

2.2 Nykytila

Jätkäsaari liittyy tiiviisti Ruoholahden ja Hietalahden kaupungin-osiin. Ruoholahti on katumittakaavan ja rakennusten korkeuden osalta hyvin samankaltainen kuin Jätkäsaaren pohjoispuolen asuinalueet tulevat olemaan. Alueiden kokooja- ja tonttikaduilla on ajoradan ja kevyen liikenteen väylien välissä puurivit. Valaistus on Ruoholahdessa toteutettu pääosin vaijeriripustuksena ajoradan päälle. Syksyllä 2005 tehdyssä tarkastelussa kevyen liikenteen väylillä valaistustaso oli puiden varjostuksesta johtuen vain 0,2–6 lx, eli hyvin epätasainen ja hämärä. Alueiden läpi kulkeva kevyen liikenteen esteetön reitti Ruoholahden metroasemalta Länsisatamaan kulkee Ruoholahdessa jo rakennetulla alueella. Reitin tulee olla visuaalisesti hyvin johdettava ja turvallinen, minkä vuoksi Ruoholahden alueella tehtiin maastotarkastelu ja valaistuksen tasomittauksia. Valaistus reitillä on puutteellinen. Reitti ei hahmotu ohjaavana ja reitillä on hyvin pimeitä kohtia. Esimerkiksi metron viereisellä aukiolla oli valoa vain 2 lx. Reitti tulee Jätkäsaaren suunnittelun yhteydessä tarkastella kokonaisuutena ja tehdä Ruoholahden alueelle tarvittavat muutokset.

2.3 Kaupunkikuva

Jätkäsaari on osa Länsisataman kaupunkikokonaisuutta, johon kuuluu myös Ruoholahti. Tavarasatamatoiminnan siirryttyä pois Jätkäsaaresta alueelle rakennetaan keskustan uusi merellinen kaupunginosa. Jätkäsaari liittyy Helsingin vanhoihin kortteleihin Kampissa kapean kannaksen välityksellä. Ruoholahden alueen toinen tärkeä liittymäkohta tulee olemaan Crusellin silta.

Jätkäsaaren itäreunan rakennukset muodostavat keskustasta tultaessa Bulevardin päätenäkymän, Saukonpaaden eteläpuolelle lounaaseen avautuva kanava on Kalevankadun ja Länsisatamankadun päätteenä. Lauttasaareen Saukonpaaden ja Jätkäsaaren lounaisrannat muodostavat näkyvän merijulkisivun.

Matkustajasatama ja kirkkosaari ovat viereisiä alueita, mutta toiminnaltaan hyvin erilaisia. Alueiden välinen kontrasti tulee huomioida valaistuksen suunnittelun yhteydessä.

Jätkäsaarella on seuraavat suojelukohteet, jotka on huomioitava valaistussuunnitelmaa laadittaessa:

- L2 ja L3, Lars Sonck 1935 ja 1923.
- Hallintorakennus Laivapojanaukiolla, Lars Sonckin 1929.
- Länsiterminaaliksi muutettu entinen makasiini L4, Gunnar Taucher 1938
- Huutokonttori, Gunnar Taucher 1937. Laajennus 1955 A Hytönen ja R.V. Luukkonen 1955.
- Bunkkeri, arkkitehti Luukkonen, 1970
- Autotullausrakennus
- Finnsteven pääkonttorin toimisto-osa

2.4 Suunnittelusuositukset

Ulkotyöpaikkojen valaistuksen suunnittelussa noudatetaan Suomessa Suomen Valoteknillisen Seuran (SVS) suosituksia vuodelta 1990. Uusi eurooppalainen standardi prEN 12464-2, Light and lighting – Lighting of work places – Part 2: Outdoor work places. CEN European Committee for Standardisation, February 2003, on ilmestynyt luonnoksena, jonka arvot voivat vielä muuttua. Katu- ja liikennealueiden valaistussuunnittelua ohjaavat CIE:n (Commission Internationale de l'Eclairage) ohjeet ja kansalliset Suomen Valoteknisen seuran ja Suomen Kuntatekniikan Yhdistyksen KATU 2002 suositukset sekä Tielaitoksen ohjeet. Katuvalaistuksen suunnittelussa noudatetaan tällä hetkellä valaistussuosituksia, jotka vastaavat standardin EN 13201-2 suosituksia. Puistovalaistuksen, julkisivu- tai pihavalaisussuunnitelmien sisältöä tai tavoitteita lainsäädäntö tai normisto ei ohjaa täsmällisesti. Jätkäsaaren suunnittelussa noudatetaan Helsingin rakennusvalvontaviraston "Julkisivujen ja pihojen valaistus"-ohjetta (1.11.2005). Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella valomainokselle on aina haettava rakennusvalvontavirastosta toimenpidelupa.

2.5 Esteettömyys

Virallisia esteettömyyssuosituksia ulkovalaistuksen osalta ei ole. Nykyiset valaistussuosituks KATU 2002 ja EN 13201-2 suositukset eivät vastaa esteettömyyssuosituksia. Valaistussuosituksia ehdotetaan esteettömän reitin ja jalankulkualueiden osalta nostettavaksi suositusta ylempään K-luokkaan.

Valaistus tehostaa veteen ulottuvan rakentamisen peilautumista vedestä. Kuva Hollanti, WSP.

Barcelonan rantapuiston reittivalaistus on päivällä huomaamaton. Pimeällä valo johdattaa selkeästi jalankulkureittejä pitkin. Kuva WSP.

Työn tavoitteena on ideoida Jätkäsaaren ja Saukonpaaden uusin ranta-alueiden ulkovalaistusta aluekonseptina. Valaistuksen tärkeimpinä tavoitteina ovat Jätkäsaaren ja Saukonpaaden uusien ranta-alueiden urbaanin merellisyyden korostaminen, miellyttävyys, selkeys, esteettömyys ja turvallisuus.

Suunnitelman tavoitteena on luoda alueille yhtenäinen aluevalaistuksen kokonaisnäkemys. Suunnitelmassa käsitellään valaistus alueiden kaupunkikuvan, toiminnallisuuden, esteettömyyden ja turvallisuuden näkökulmista. Tavoitteena on tuottaa valaistuksen aluesuunnitelma, jonka määrittämisellä tuotetaan alueelle kaupunkikuvaa tukeva, tunnelmallinen ja turvallinen valaistus. Suunnitelmassa tehdään eri alueita koskevat määrittäykset valaistuksen tasosta sekä valon sijoittamisesta katu- ja ympäristökohteisiin.

3.1 Kaupunkikuvalliset tavoitteet – piirteenä urbaani merellisyys

Suunnittelualueen kaupunkivalaistuksen aluesuunnitelman tulee tukea yleiskaavan kaupunkirakenteellista kokonaisuutta. Jätkäsaaren suunnittelun yhtenä kaupunkikuvallisena tavoitteena on kehittää alueelle oma urbaani, merellinen luonne. Aluevalaistus suunnitelmassa esitettävät valaistusmäärittäykset on suunniteltu kaupunkikuvan kannalta arkkitehtuurin ja katutilojen mukaan osaksi kaupunginosakokonaisuutta. Aluekohtaisissa suunnitelmissa on otettu huomioon kunkin alueen oma luonne ja tunnelma. Valaisinmuotoilulla tuetaan merellistä henkeä.

3.2 Turvallisuus

Alueen turvallisen liikkumisympäristön varmistamiseksi luodaan koko alueen kattava valaistujen jalankulkureittien verkosto. Puistoissa kiinnitetään huomiota reittien ja niiden lähiympäristön valaistukseen. Katuvalaistuksessa noudatetaan valaistusluokan mukaista valaistustasoa. Esteettömyyskriteerien myötä myös turvallisuuden kannalta kriittiset kohdat tulevat voimakkaammin valaistetuiksi.

3.3 Toiminnallisuus - selkeys ja miellyttävyys

Jätkäsaaren alue on jaettu toiminnallisuuden mukaan erilaisiksi valaistuskohdeiksi. Näitä ovat Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunginosat, kadut, kevyen liikenteen väylät, puistot, vesiliikenteen alueet sekä erikoiskohteet. Katu- ja kevytliikennealueille on määritetty valaistusluokat KATU 2002 suositusten mukaisesti. Valon voimakkuus ja laadulliset määreet, värintoistokyky, ym. valaistustekniset ominaisuudet on määritetty niin, että valaistus tukee ympäristön muotojen ja materiaalien kolmiulotteista hahmottamista sekä värien luonnollista näkemistä.

3.4 Esteettömyys

Esteetön liikkuminen pimeään aikaan turvataan hyvin valaistuilla kaduilla ja jalankulkureiteillä. Erityisesti huomioidaan kevyen liikenteen reitit, risteysalueet, pysäkit, satama-alue ja sillat. Koko alueella suositellaan käyttämään hyvin värejä toistavia valonlähteitä.

3.5 Kestävyys, kunnossapito, elinkaari, energia

Valaisintyyppien valinnassa tulee huomioida kestävä kehitys suunnittelu. Valaisintuotteiden valinnan tulee perustua hyväksi havaittuihin laadukkaisiin tuotteisiin.

Energiansäästö huomioidaan valitsemalla valonlähteet tarkoituksenmukaisesti ja käyttämällä kuhunkin tilanteeseen soveltuvaa ajastintekniikkaa. Kokonaistaloudellisuus huomioidaan suosittamalla laadullisesti korkeatasoisia valaisimia ja valonlähteitä, joiden huoltovälit voidaan maksimoida ja virrankulutus saadaan minimoitua laadun kärsimättä.

Kaupungin valaistukseen ehdotetaan säätömahdollisuutta, jolla perusvalaistusta voidaan säätää. Valaistus voidaan himmentää tai sammuttaa esimerkiksi tietyn tapahtuman aikana. Valaistuksen ohjaus ei ole nykytekniikalla hyvin hallittavissa, mutta tekniikan kehittyessä suositellaan sen kokonaisvaltaista käyttöönottoa.

Seurasaari. kuva: Johnny Korkman

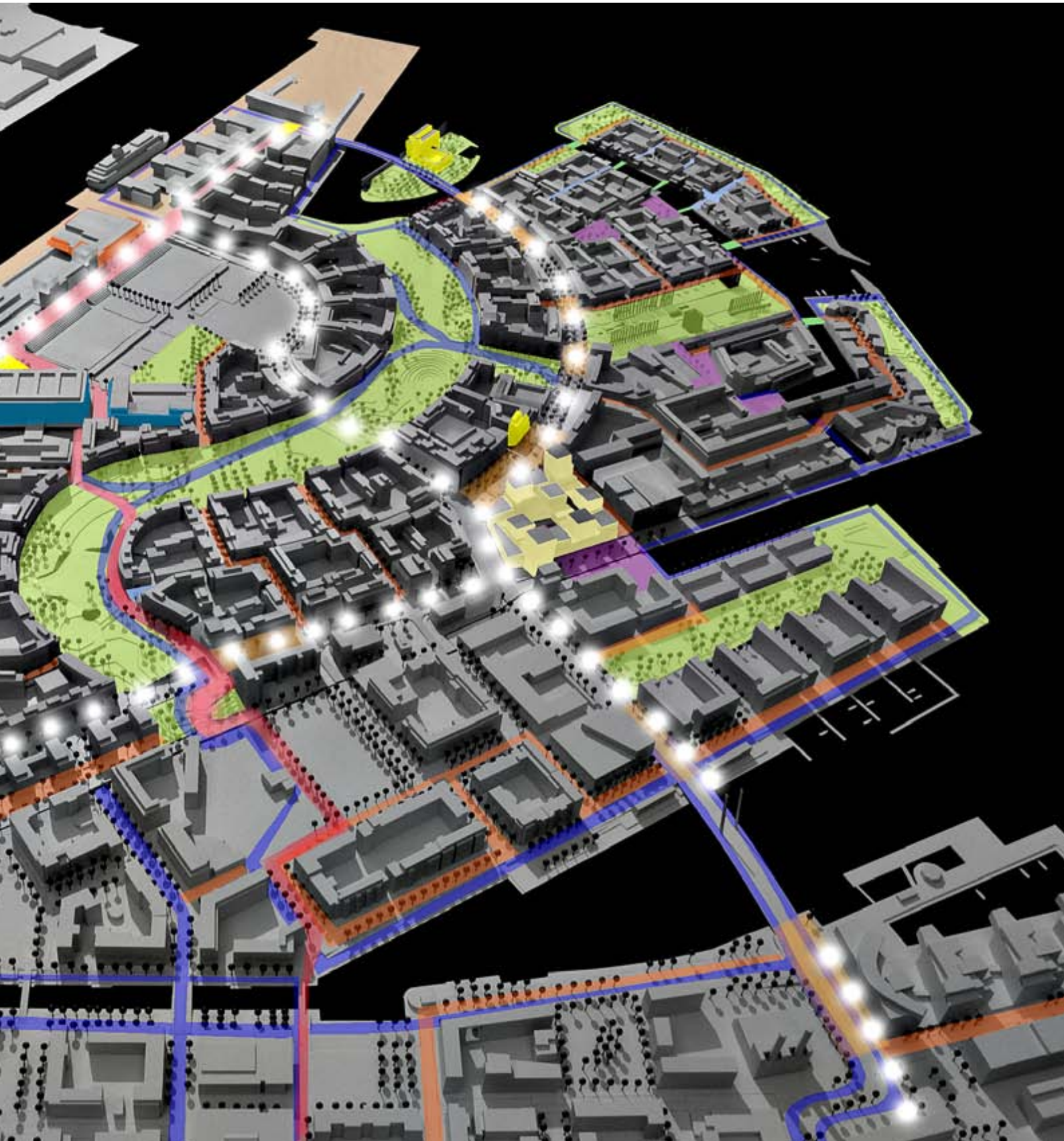
4.1 Suunnitteluperiaatteet

- Valaistuskonsepti tukee yleiskaavaehdotuksen tavoitteita korkeatasoisten materiaalien käyttämisestä ja korkeatasoisten suunnitteluratkaisujen tuottamiseksi.
- Valaistus tukee aluekokonaisuuksien ja eri toimintojen hahmottumista.
- Valaistuksessa huomioidaan uuden alueen liittyminen nykyisiin kaupunkiympäristöihin.
- Eri aikoina rakentuvien asuinalueiden valaistusratkaisut toteutetaan ajan teknistä kehitystä noudattaen, mutta alueen yhtenäistä kokonaisilmettä tukien.
- Valaisimien ilme ja mittakaava tukee alueiden ja katu-
jen toiminnallista ja arkkitehtonista mittakaavaa.
- Esteettömän valaistuksen suosituksia noudatetaan kaikilla kevyen liikenteen väylillä, julkisten rakennusten ympäristössä ja raitiovaunupysäkeillä.
- Torit ovat viihtyisiä jalankulkuun painottuvia alueita.
- Jokaisella puistolla on oma ilmeensä.
- Kantakaupunkia kiertävä rantareitti jatkuu alueen ympäri. Valaistus tukee reitin hahmottumista osana reittikokonaisuutta.
- Länsisataman alueen valaistus täyttää satama-alueen tekniset vaatimukset ja huomioi viereisen kaupunkitilan.
- Erilliskohteiden valaistusperiaatteet esitetään erillis-konsepteina.
- Silloilla on erikoisvalaistus.
- Tonteille annetaan ohjeistus julkiseen kaupunkitilaan liittymisestä asemakaavatasolla.
- Juhlavalistus ja valotaide ovat kaupungin tai kiinteis-tönhaltijoiden toimesta toteutettavia kohteita, joihin ei anneta tässä työssä ohjeita. Juhlavalistuksen tulee olla korkeatasoisesti toteutettua ja toimia osana kaupungin valaistuskokonaisuutta.
- Julkiseen tilaan sijoitettavia korkeatasoisia valoteoksia suositellaan tilakohtaisesti.

	kokoojakadut
	erikoiskohteet
	Mechelininkadun saranakohta
	tonttikadut
	sillat
	puistoreitit
	esteetön kevyen liikenteen reitti
	kevyen liikenteen väylät
	torit
	puistot
	satama
	raitioinjan päätepysäkki

Kaupunkivalaistuksen periaatteet

Kaupunkikuva

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunginosat tulevat olemaan uusia urbaaneja kantakaupungin alueita. Alueet liittyvät saumatomasti Ruoholahden ja Hietalahden kaupunginosiin. Alueiden liittymäkohtien suunnittelussa otetaan olemassa oleva ympäristö huomioon. Oleellisia saumakohtia ovat Crusellin silta sekä Mechelininkadun liittymäalue. Nykyiseen kaupunkitilaan liittyvä kevyen liikenteen rantareitin valaistus jatkuu katkeamattomana Jätkäsaaren ja Saukonpaaden rannoilla.

Katutilojen valaistus suunnitellaan osana kaupunkitilaa. Valaistus on ennenkaikkea toiminnallinen, mutta kaupunkitilassa myös katujen hierarkiaa ilmentävä, ohjaava ja opastava.

Rakennusten julkisivuvalaistuksen tulee korostaa niiden oleellisia piirteitä; toiminnallisuutta ja arkkitehtuuria. Valaistuksen tulee ottaa huomioon myös ympäristö ja ympäröivät rakennukset.

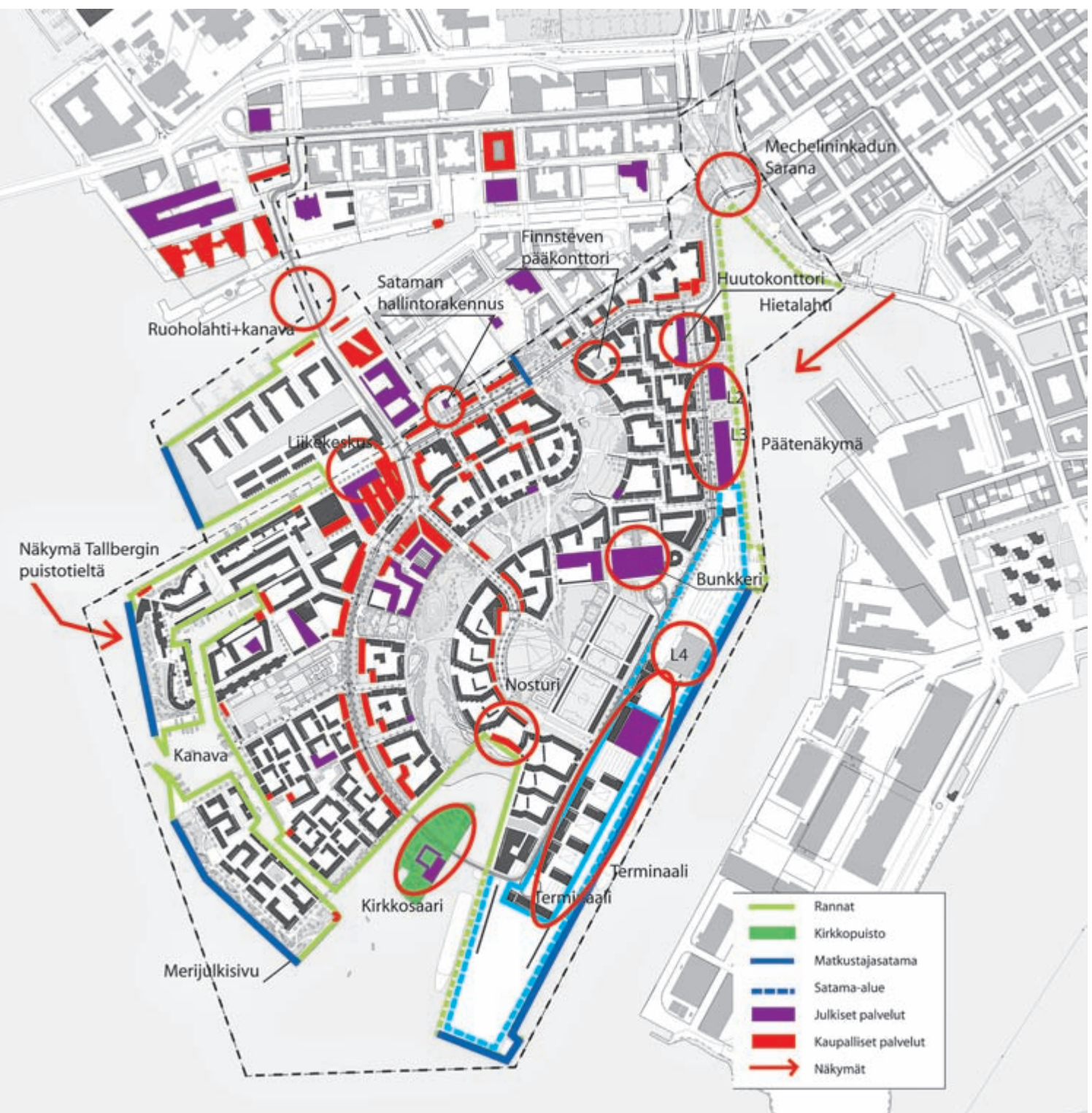
Toiminnallisuus

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden alueet ovat monitasoisia. Valaistuksessa on viisi perustasoa, alueet kantakaupungin kaupunginosana, alueiden sisäiset asuinalueet, liikennealueet, puistot sekä tontit.

Jätkäsaaren alueella liikutaan henkilö-, linja- ja rekka-autoilla sekä raitiovaunuilla. Liikennetilana ovat kokoojakadut, tonttikadut ja Saukonpaaden alueella myös pysäköintikadut. Alueella on pysäköintilaitoksia sekä matkustajasataman alueella pysäköintialue. Raitiovaunulinjat kiertävät alueen kokoojakaduilla ja niiden pysäkkialueiden valaistukset ovat erityisesti tarkasteltavia alueita.

Kantakaupunkia kiertävä rantareitti jatkuu Jätkäsaaren rantoja seurailleen Ruoholahteen ja sieltä edelleen Salmisaaren rantaan. Kevytliikenne jakaantuu jalankulkuliikenteeseen ja pyöräilyyn. Pyöräilyverkosto seuraa kokoojakatuja, mutta johdattaa pyöräilijöitä myös puistoihin ja rantaan.

Palveluiden sijoittuminen sekä kaupunkikuvalliset kohokohdat ja näkymät.

Vesiliikenne ympäröi aluetta kauttaaltaan ja siksi rantojen ja satama-alueiden valaistus vaatii erityisen tarkastelunäkökulman.

Puistot ovat luonteeltaan erilaisia. Puistojen valaistuksessa on tarvetta sekä korkeatasoiselle esteettömälle valaistukselle että tunnelmaa luovalle valaistukselle.

Kevyen liikenteen esteetön reitti Länsisatamanpuistossa johdattaa kulkijan Ruoholahden metroasemalta Länsisataman matkustajaterminaliin tai rantapuistoon ja uimarannalle.

Turvallisuus

Alueen turvallisuus pimeään aikaan turvataan valaisemalla ilkevallalle alttiit kohdat, kuten Matkustajasataman ympäristö niin, että valoteho on vähintään luokkaa K2 eikä alueelle muodostu pimeitä syvennyksiä. Asuinalueiden korttelipihojen porttikohdat valaistaan ja vanhusten palvelutalon sekä koulun lähiympäristö valaistaan muuta ympäristöä tehokkaammin. Valaistuksen säädettävyyttä hyödynnetään nostamalla ilkevallalle alttiiden alueiden valotehoa tarvittaessa esim. viikonloppuiltoina.

Toiminnallisuus.

Esteettömyys

Jätkäsaaren aluetta suunnitellaan "Esteetön Helsinki"-projektin periaatteita noudattaen siten, että liikkuminen mm. polkupyörillä, rullaluistimilla ja pyörätuolilla sekä lastenvaunujen kanssa on vaivatonta. Kevyen liikenteen reiteillä pyörätiet erotetaan jalankullusta.

Valaistuksen esteettömyys tarkoittaa tilan valaistusta niin, että sen muoto hahmottuu helposti, tilasta löytyy johdattavia elementtejä, se on riittävän valoisa ja sen väri- tai tummuuskontrastit erottuvat selkeästi eikä siellä ole häikäiseviä valopisteitä, varoittamattomia tasoeroja tai vaarallisen tuntuksia pimeitä syvennyksiä.

Jätkäsaassa valaistuksen esteettömyyttä toteutetaan valaisemalla kokoojakadut selkeät johdattavat linjat muodostavilla pylväsvalaisimilla. Katuvalaistus toteutetaan valaisemalla sekä katutila että jalkakäytävä, jotta bulevardikatuja puut eivät kas-

vaessaan estäisi valon leviämistä jalkakäytävälle. Tonttikaduilla matalampi pylväsvalaistus ohjaa hiljaisempaan nopeuteen, ja aukoiden erikoisvalaistus kehoittaa varovaisuuteen risteysalueella. Katuvalaisimiksi suositellaan tasolasilla varustettuja valaisimia, jolloin valaisimien aiheuttama häikäisy on vähäistä. Rakennusten seinän alaosan valaistus auttaa heikkonäköistä hahmottamaan tilaa, mutta valo ei saa kuitenkaan aiheuttaa häikäisyä asuinhuoneisiin.

Korttelien porttikohdat valaistaan hyvin. Julkisten rakennusten erottuminen ympäristöstään varmistetaan valaisemalla rakennuksen julkisivut ja etenkin sisäänkäynnit selkeästi.

Valaistus toteutetaan noudattamalla heikkonäköisille käyttäjille suositeltuja valotehoja ja hyvin värejä toistavia valonlähteitä sekä katujen, jalkakäytävien, aukoiden että esteettömien jalkenkulkureittien valaistuksessa. Himmeämpää valaistusta käytetään esim rantapuistojen valaistuksessa.

Suojatiet, raitiovaunupysäkit ja matkustajasataman sisäänkäynnin välitön lähiympäristö valaistaan muuta katuymäristöä voimakkaammin. Valaisin on hyvä sijoittaa suojatien viereen, jolloin suojatielle taataan hyvä valaistustaso. Sillat voidaan valaista muusta katuymäristöstä poikkeavalla tavalla kunhan valaistus on katuymäristön valaistustasoa vastaava. Pienet jalankululle tarjotut kanavasillat valaistustasoa K3 ja isommat ajoneuvo-liikennesillat sekä esteettömän reitin sillat tasoa K2.

4.2 Jätkäsaaren osa-alueet

Jätkäsaari koostuu erityyppisistä alueista, joiden tavoitteena on profiloitua ainutlaatuisina ja identiteetiltään persoonallisina. Rakentaminen on korkeatasoista. Suunnittelualueen osa-alueiden sijainti on kuvattu alla olevassa kartassa. Kustakin alueesta on erikseen kuvattu valaistussuosituksia.

Valaistuksen tavoitteena on tukea alueiden identiteettiä. Tärkeitä näkökulmia ovat valaistuksen mittakaavan sopiminen kaupunkitilaan, valon voimakkuus, valon värilämpötila, valon suuntaus ja valaisimien asennuspaikat. Osa-alueiden sisälle tuleville tonttikaduille suositellaan kunkin alueen tunnelmaa tukeva valaistusperiaate, jossa valaisimet ovat katutyypistä riippuen pylästä- tai seinävalaisimia. Tonttien valaistuksesta annetaan aluesuunnitelmatasoiset ohjeet yhtenäisen ja korkeatasoisen kaupunkikuvan luomiseksi (luku 5).

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden osa-alueet.

4.2.1 Ruoholahden reuna

Alue liittää Jätkäsaaren toiminnallisesti kantakaupunkiin. Rajakohdassa on liikenteellinen saranakohta, jossa Mechelininkadulta lähtee Jätkäsaaren sisäinen pääkatu, Väliimerenkatu. Saranakohta on korkeiden rakennusten rajaama ja kaupunginosapuistojen reunustama. Paikka on tärkeä sekä Jätkäsaaren porttikohtana että liikenteellisen orientoituvuuden kannalta. Paikka on myös portti meren äärelle. Valaistukseen suositellaan persoonallista kokonaisuutta, jossa yhdistyy tyylikäs aluevalaistus sekä jalan- kulun mittakaava. Liikennealueen valaistukseen suositellaan valaisinta, joka on malliltaan huomaamaton ja jossa valonlähteet ovat piilossa. Tyyllisesti valaisin voi yhdistyä Helsingin Satamien valaistustyyliin. Kevyen liikenteen alueelle suositellaan alueen laajaa matalaa pintaa korostavaa valaistusta yhdistämällä alueen valaistukseen esimerkiksi pollareita ja valonheittämiä.

Tunnelmakuva valaistuksesta, joka tukee alueen ilmettä avarana urbaanina aukiona.

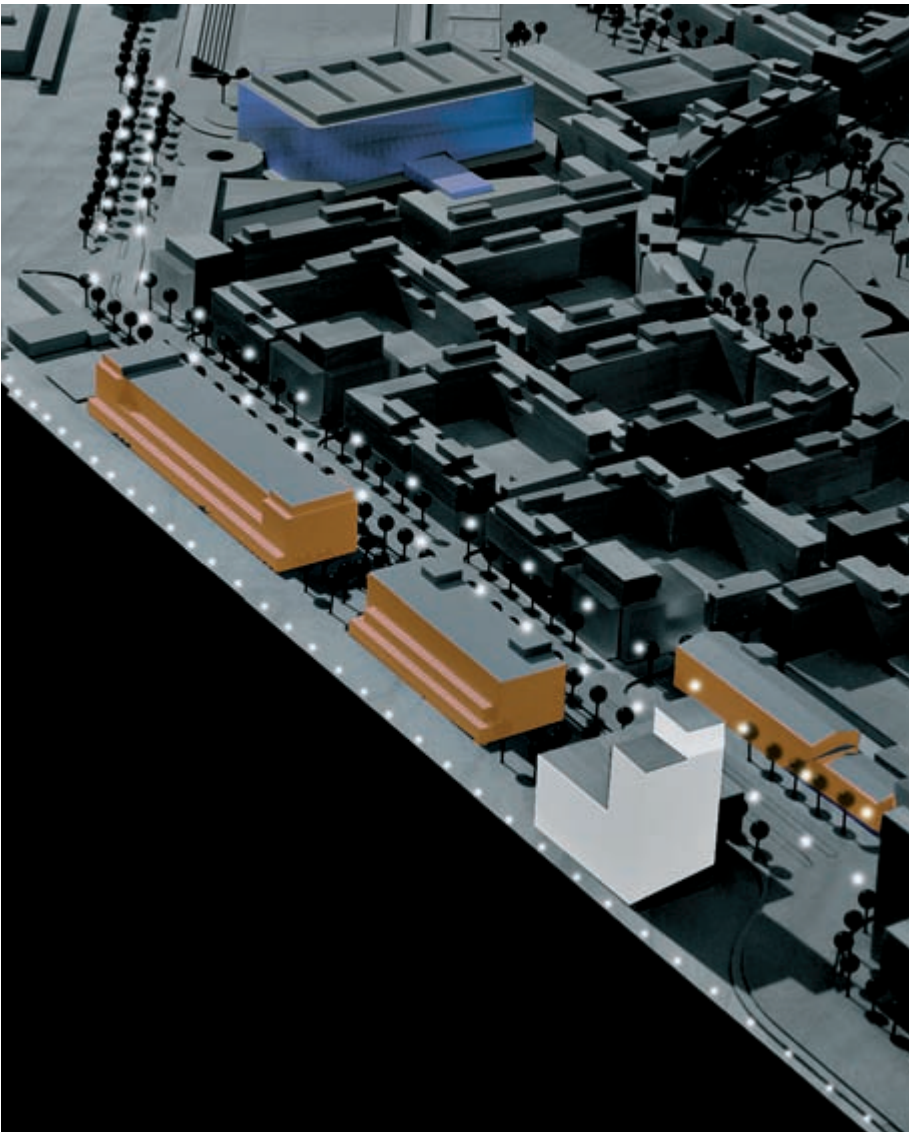

4.2.2 Jätkäsaarenlaituri

Jätkäsaarenlaiturin suojellut makasiinirakennukset L2 ja L3 ovat osa Jätkäsaaren julkisivua kantakaupungista katsottuna. Rakennuksille etsitään käyttö julkisluonteisen kulttuurin tiloina. Rakennusten julkisivut suositellaan valaistavaksi. Valaistuksen tavoitteena on tuoda esiin rakennusten historiallinen arvokkuus sekä toiminta julkisluonteisina tiloina. Valaistus toteutetaan tiilijulkisivua korostavalla lämpimällä valolla, jolloin julkisivun punatiilen väri toistuu luonnollisena. Myös uudisrakennusten julkisivut valaistaan osana rantanäkymää. Laiturialueen kävelytila valaistaan matalalla valaistuksella, jotta kävelytilan valaisin ei peitä rakennuksia kantakaupungista nähtynä. Laiturialueen valaistuksen on oltava riittävä turvalliseen jalankulkuun. Valaistuksessa kiinnitetään huomiota korkeatasoiseen optiikkasuunnitteluun.

Jätkäsaarenlaiturin suojellut rakennukset L2 ja L3 valaistaan julkisivuvalaistuksella. Rakennukset toimivat kantakaupungista näkymän päätteenä, joten laiturialueen valaistuksessa käytetään matalaa valaistusta, joka ei peitä rakennuksia. Valaistuksen tulee tukea rakennusten historiallista ilmettä ja houkutella julkisluonteisen toiminnan paikkana.

4.2.3 Saukonpaasi

Saukonpaadesta on erillinen asemakaava. Alue liittyy saumatomasti jo rakennettuun Ruoholahden alueeseen. Liikenteellisesti alue on samantyylinen kuin Jätkäsaari. Länsisatamankatu raitiolinjoineen jatkuu Jätkäsaaresta Saukonpaaden läpi ja kanavan yli Crusellin siltaa pitkin. Crusellinsilta on symbolisesti ja kaupunkikuvallisesti hyvin merkittävä. Sillan molemmin puolin on varaus paviljonkirakennuksille.

Alueen pohjoisrannalla on asuinkortteleiden alue, joiden pohjakerroksiin tulee liiketiloja sekä julkisen palvelun tiloja, kuten päiväkotia ja palveluasumista. Saukontorin viereen sijoittuu asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Saukonpaaden keskellä on kiilamainen puisto asuinkortteleiden välissä. Venesatama sijoittuu pohjoisrannalle.

Toiminnallisesti Saukonpaaden alueella noudatetaan samaa yhtenäistä katu- ja aluevalaistuksen hierarkiaa kuin Jätkäsaarella. Kaduilla tämä tarkoittaa pylväsvalaistusta, jossa on sekä katualueen että kevyen liikenteen väylän valaisimet. Länsisatamankadun erikoiskohteena ovat katutilaa rajaavat arkadit. Arkadit valaistaan osana katutilaa, jolloin valaistusluokka on sama kuin kadulla (K2). Valaistus suunnitellaan rakennuksen arkkitehtuuriin sopivaksi. Arkkitehtuuria voidaan myös korostaa esim. pilareiden valaistuksella.

Saukonpaadenrannan asuinkorttelit avautuvat etelään kohti Saukonpuistoa. Piha-alueet ovat korotettuja alapuolisen pysäköintitilan vuoksi. Tonttien valaistuksessa on huomioitava, etteivät pihaan sijoitetut valaisimet häikäise kevyen liikenteen reitiltä tai puistosta katsottuna.

Eteläreunan toimisto- ja asuinkorttelit rajautuvat Saukonkarin rantaraittiin, kanavaan ja Saukontoriin. Kanavarannan valaistuksessa otetaan huomioon kanavan käyttö osana rantaa kiertävää kevyen liikenteen reittiä sekä jalankulun virkistysalueena.

Valaistuksen tunnelmakuva Saukonpaadenrannasta. Kuva: B&M ja WSP LT-Konsultit Oy.

4.2.4 Hietasaari

Hietasaari muodostuu lähes kantakaupunkimaisista asuinkortteleista, joiden välissä polveileva kävelykuja avautuu välillä katuaukioiksi. Kävelykujan päätteenä on pohjoisessa korkea hotellirakennus. Rakennusten alakerroksiin sijoittuu kaupallista toimintaa.

Kävelykujaa reunustavat idässä 6,5 kerroksiset asuinrakennukset, lännessä 2-kerroksiset asuinrakennukset. Koko alue on kävelypainotteinen, joten valaistuksella tulee tukea jalankulun mittakaavaa. Suositeltava valaisinkorkeus kävelykujalla ja tonttikadulla on 5–6 m. Kävelykujalla valaisimet voidaan asentaa seiniin tai pylväisiin. Kävelyaukiot valaistaan sijoittamalla valaisimet aukion muotoa tukien, jolloin aukio hahmottuu kokonaisuutena. Aukioiden toiminnallisuudesta riippuen valaistuksen toteutuksessa voidaan käyttää tehokeinoina julkisivuvalaistusta sekä katurakenteisiin liitettävää valaistusta.

Valaistuksen tunnelmakuva Hietasaaren kävelykujalta kohti katuaukiota. Kuva: KSV ja WSP LT-Konsultit Oy

4.2.5 Jätkäsaarenkallio

Alueella on 6,5–kerroksisia umpikortteleihin sijoittuvia asuintaloja. Korttelien sisäpihat ovat suuria ja niihin on sijoitettu myös matalampi asuinrakennussiipi. Kaduille muodostuu korttelien väleihin katuaukioita, joissa tonttikadut ja kävelykujat risteävät. Katuvalaistuksella tuetaan katutilojen hahmottumista ja hidasta ajonopeutta.

Katuaukiot valaistaan niin, että aukion muoto hahmottuu rakennusten rajaamaksi urbaaniksi katuaukioksi. Umpinaisia julkisivuja voidaan käyttää pintana, johon heijastetaan valoa valopesu-tyyppisesti. Jos seinässä on asuinhuoneiston ikkunoita, valaistus suunnataan kohti katupintaa. Katuaukioiden ohjaavuutta ja muotoa voidaan korostaa myös muulla katurakenteisiin liitetyllä matalan mittakaavan valaistuksella, kuten rakenteisiin integroidulla valaistuksella, kasvi- ja puuvalaistuksella tai pollarivalaisimilla.

Valaisimet sijoitetaan 5–6 m korkeuteen. Asuinalueella on estettävä katuvalaistuksen asuntoihin aiheuttama häikäisy. Aukioiden valaistuksessa huomioidaan tilan hahmottuminen ja riittävä valomäärä turvallisuuden tunteen tuottamiseksi.

Puiden valaistuksella luodaan tunnelmaa ja viihtyisyyttä. Erityisesti aukioilla puiden valaistus tuo paikkaan kutsuvuutta ja houkuttaa oleskeluun.

Katukalusteisiin tai katurakenteisiin liitetävällä valaistuksella luodaan paikalle persoonallinen tunnelma.

Esimerkki valaistuksen mittakaavasta ja korostusvalaistuksen käyttämahdollisuuksista tunnelman luojina Jätkäsaarenkallion katuaukiolla. Kuva: KSV ja WSP LT-Konsultit Oy.

4.2.6 Valtamerenkaari

Valtamerenkaari on asuinkorttelialue, joka sijoittuu liikuntapuiston ja Länsisatamanpuiston väliin. Asuinkorttelit ulottuvat Valtamerenkatuun asti. Atlantinkadun ja Valtamerenkadun väliin jäävä alue toteutetaan toimitiloina. Tonttikatuja ei ole.

Aluetta koskee pihavalaistukseen liittyvä Rakennusvalvontaviraston ohje. Jätkäsaaren ja Saukonpaaden tonttien valaistuksesta on periaateohjeet luvussa 5.

4.2.7 Atlantinkaari

Atlantinkaari muodostuu 6,5 kerroksisten rakennusten muodostamista suurista umpikortteleista, joiden pihat porrastuvat ympäröivän maaston mukaan. Asukaspuisto jakaa korttelin kahteen osaan. Poikkeuksena rakentamisessa tulee olemaan selvästi muita korkeampi rakennusosa, joka toimii Lauttasaaren suunnasta Tallbergin puistotien akselin päätteinä. Yönäkymässä rakennuksen julkisivua voidaan korostaa hienovaraisella, korkeatasoisesti arkkitehtuuriin sopivalla julkisivuvalaistuksella.

Pohjoispuolen kortteleihin sijoittuvat lastentalo ja palvelukortteli, joten reitit on valaistava esteettömästi (ohjaavuus, opasteet erottuu, sisäänkäynnit erottuu) ja pihojen sekä asukaspuiston oleskelu- ja leikkialueet pitää valaista niin, että erilaiset toiminnot erottuvat myös pimeään aikaan.

4.2.8 Saukonranta

Saukonrannan alueella on erityyppisiä toimintoja. Saukonrannan alueelle sijoittuu Saukontorin aluekeskus, asuinalue, tori, kanavamiljö ja koulu. Asuinalue rajautuu etelässä ja lännessä puistoihin. Saukonrannan rakennuskanta vaihtelee luoteisrannan 3-kerroksisista asuinkortteleista torin reunan 5–6 kerroksisiin ja Atlantinkadun 7-kerroksisiin asuintaloihin. Kanavan varrella sijaitsevat rakennukset ovat kerros- ja pienkerrostaloja. Rakentaminen ulottuu myös kanavan yli. Kanavan rannoilla on venepaikkoja.

Poseidonipuistoa reunustavilla kevyen liikenteen väylillä valaisimet sijoitetaan asuinrakennusten puolelle, jolloin valaistus kohdistuu myös puistojen reunavyöhykkeille. Valaistuksen mittakaavaksi suositellaan 5–6 m pylväskorkeutta. Valaistusta suunniteltaessa on otettava huomioon puistosuunnitelma, jotta eri tavoin valaistut alueet liittyvät toisiinsa kauniisti.

Saukonrannassa sijaitsee toinen Jätkäsaaren kouluista. Koulun lähiympäristön valaistustason on oltava pimeään vuodenaikaan esteettömyyden vaatimustason mukainen ja häikäisemätön.

Saukontori sijoittuu alueen pohjoisreunaan. Paikka on alueen vilkas kaupallinen keskus. Ulkoalueiden valaistuksessa suositellaan käytettäväksi tavallista korkeampaa valaistusluokkaan (K2) esteettömyyden saavuttamiseksi.

Saukonrannan asuinalueen sydämenä toimii Saukonrannan eteläosan poikki kulkevan kapean kanavan muodostama sata-ma-allas ja Saukonrannan tori. Tori rajautuu tiiviiksi intiimiksi tilaksi. Valaistuksella tuetaan torin toiminnallisuutta ja alueen arkkitehtonista tyyliä. Rakennukset ovat kerros- ja pienkerrostaloja. Valaisinten maksimikorkeudeksi suositellaan 6 m:ä. Valaisinpylväisiin voidaan integroida pienjännitepistokkeet torilla tapahtuvan toiminnan sähkönottoa varten. Valaistuksessa on huomioitava häikäisyn esto asuinhuoneistoihin.

Kanavamiljö tulee valaista niin, että eri toiminnot hahmotuvat omina kokonaisuuksinaan. Kanavan etelässä ylittävä silta toimii porttikohtana. Koska sillan ali kuljetaan veneellä, suositellaan alapuoli valaistavaksi. Valo tulee suunnata niin, ettei häikäisyä synny veneläijöille eikä muuhun ympäristöön.

Kanavaa ympäröivien rakennusten valaistuksella voidaan vaikuttaa voimakkaastikin siihen, mikä tunnelma kanavamiljöeseen syntyy ja miten kanavan raja-alue hahmottuu. Erityisesti kanavan yli ulottuvaan rakennukseen liittyvällä valolla luodaan tilan muotoa ja tunnelmaa.

Venesatamassa tulee olla riittävä valaistus veneisiin kulkua varten. Valaistus voidaan toteuttaa laitureihin matalalla pollari-valaistuksella tai muureihin integroidulla valaistuksella.

Vesiliikenteen turvallisuus ja tunnelmallisuus paranee, kun kanavasillan alapinnat valaistaan. Kuva: B&M ja WSP LT-Konsultit Oy.

4.2.9 Saukonnokka

Saukonnokka rakentuu matalan ja tiiviin kaupunkirakenteen periaatteella. Alueen korttelirakenne muodostuu pienimittakaavaisesta miljööstä, jossa suojaisat pihat, kapeat kujat ja pienet aukiot muodostavat välimerellistä ilmettä. Kanavan lounaisrannalla rakennukset sijoittuvat pääosin kiinni kanavan reunaan. Valaistuksen tulee tukea toiminnallisuutta ja arkkitehtuurin mittakaavaa. Valaistus suositellaan suunniteltavaksi osana arkkitehtisuunnittelua, jotta valaistus toteutuisi luonnollisena osana alueen rakentumista. Tällä persoonallisella alueella valaisinmuotoilulla ja pimeään ajan valaistuksella on tärkeä osa merellisen tunnelman luojana ja osana alueen toiminnallisuutta. Esimerkiksi aukiotilasarjassa valaistuksen tulee johdattaa tilasta toiseen ja luoda tilakokonaisuuksia aukioille.

4.3 Liikennealueet

Liikennealueet koostuvat kaduista, kevyen liikenteen alueista ja vesiliikennealueista.

4.3.1 Kadut

Osayleiskaavassa katualueiksi on osoitettu pääkadut, alueelliset kokoojaketut ja paikalliset kokoojaketut. Tonttikadut sisältyvät korttelialueiden merkintään. Suunnittelualueella vain aluetta sivuava Mechelininkatu luokitellaan pääkaduksi. Länsisatamankatu ja Valtamerenkatu ovat alueellisia kokoojaketuja. Paikallisia kokoojaketuja ovat Välimerenkatu ja Atlantinkatu. Länsisatamankadulla ja Valtamerenkadulla on raitiovaunut erotettu omille kaistoilleen.

Tässä suunnitelmassa annetut valaistusluokat ja mitoitus ovat ohjeellisia. Oleellista ovat tavoitteet, jotka valaistuksella tulee saavuttaa. Parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi näitä ohjeita tulee soveltaa rakentamisaikakauden valaistusteknisen kehityksen mukaisesti.

Jätkäsaaren kaduilla noudatetaan yhtenäistä valaistusperiaatetta. Valaistuksen tehtävänä on toimia kaduilla ohjaavana ja turvallisuutta lisäävänä elementtinä. Kokoojaketujen valaistuksella luodaan koko alueen kattava tieliikennealueen toimintaa tukeva mittakaava. Valaisimet asennetaan kaduille pylväsasennuksena jäljempänä esitettyjen katukohtaisten poikkileikkauksien periaatteella. Valaisinoptiikan tulee tuottaa hajavaloa myös ympäröiviin rakennuksiin valoisuuden ja turvallisuuden tunteen

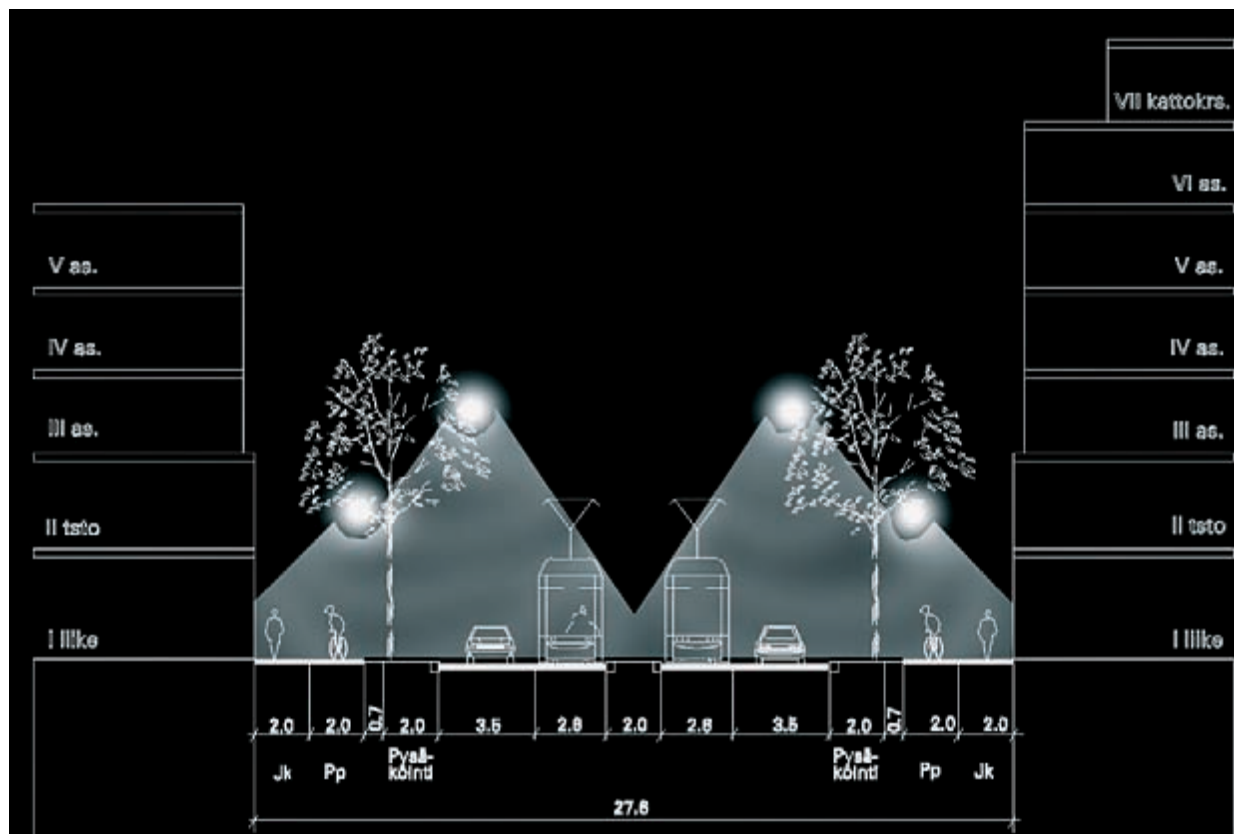

lisäämiseksi. Katujen valaistuksen toiminnallisena lähtökohtana on liikenne ja liikkuminen. Kokoojakaduilla on raitiovaunuliikennettä, autoliikennettä sekä kevyen liikenteen väylät kävely- ja pyöräliikenteelle molemmin puolin katua. Katuvalaistuksen tulee tukea liikenteen hierarkiaa sekä mittakaavallisesti että toiminnallisesti. Risteys- ja pysäkkialueilla on kiinnitettävä erityistä huomiota esteettömyyden edistämiseen nostamalla näiden alueiden valaistustasoa.

Välimerenkatu

Välimerenkatu erkanee Jätkäsaaren laiturin kohdalla Valtamerenkadusta länteen ja johtaa suoraan Jätkäsaaren toiminnalliseen keskusta Saukontorille. Välimerenkatu on bulevardikatu, jossa kulkee raitiovaunulinja ja jonka molemmilla reunoilla kulkevat pyörätiet. Toiminnalliselta luokituksestaan katu on paikallinen kokoojakatu. Valaistus suositellaan toteutettavaksi vastakkaisena pylvasasennuksena raitiovaunujen vaijeripustuspylväitä hyödyntäen. Katuvalaisimien mittakaava 8–10 m ja jalkakäytävien valaisimien mittakaava 5–6 m. Valaistustaso A2/K2. Valon on oltava laadultaan hyvin ympäristönsä värejä toistavaa vähintään Ra 80. Suojateiden ja raitiovaunupysäkkien kohdalla valaistusvoimakkuussuositus on 30–50 lx ja se ehdotetaan saavutettavaksi valaisimien sijoittelulla lähelle pysäkkialuetta. Länsisataman puiston kohdalla kadun ylittää kevyen liikenteen silta. Siltarakenteet suositellaan valaistavaksi hillitysti.

Välimerenkatu.

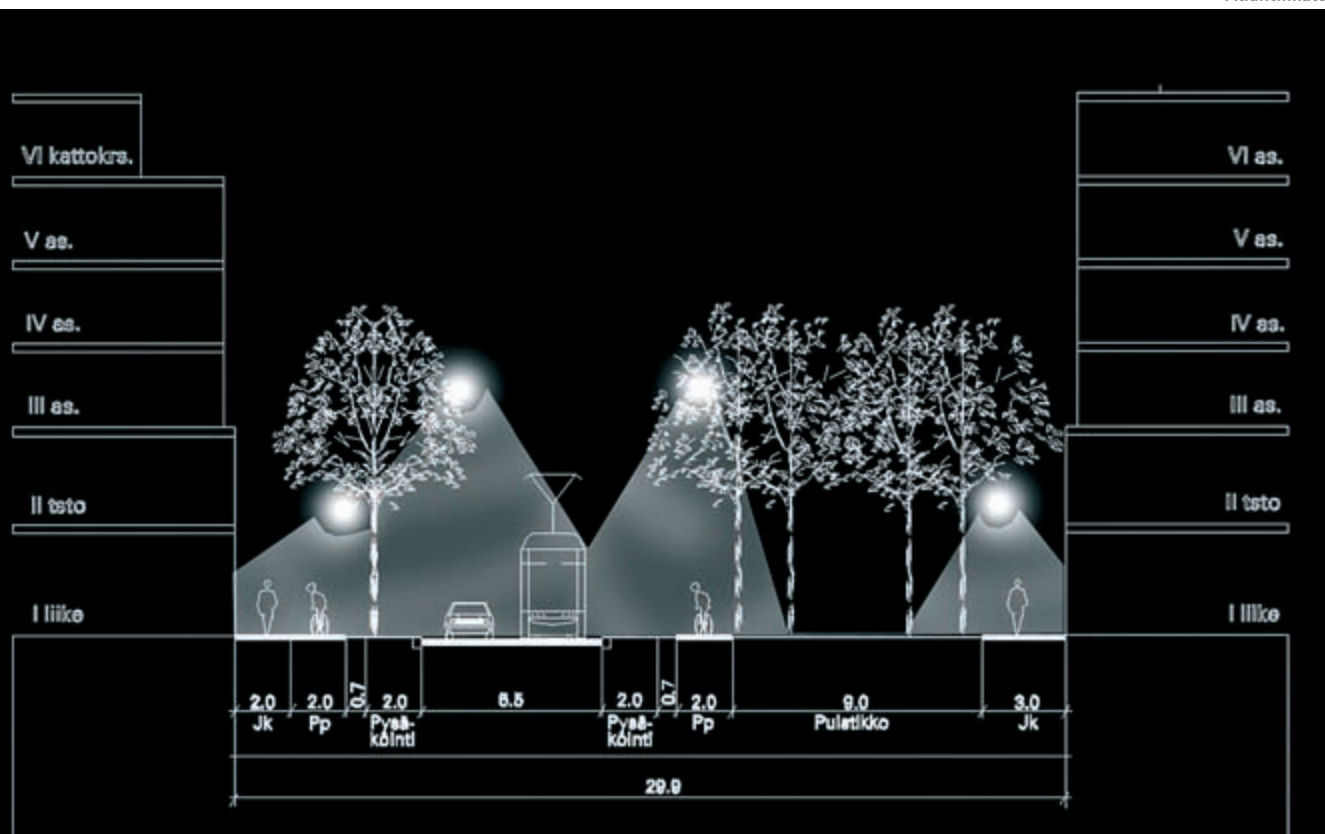
Atlantinkatu

Atlantinkatu on bulevardikatu, jossa kulkee myös raitiovaununlinja ja jonka molemmilla reunoilla kulkee pyörätie. Toiminnalliselta luokitukseltaan katu on paikallinen kokoojakatu. Atlantinkaaren asuinalueen puolella jalankulkuraitti sijaitsee viherkaistan takana asuintalojen vieressä. Valaistus suositellaan toteutettavaksi vastakkaisena pylväsasennuksena raitiovaunujen vaijeriripustuspylväitä hyödyntäen. Katuvalaisimien mittakaava 8–10 m ja jalkakäytävien valaisimien mittakaava 5–6 m. Atlantinkaaren viereinen jalankulkuraitti valaistaan erillisillä pylväsvalaisimilla. Valaistustaso A2/K2. Valon on oltava laadultaan hyvin ympäristönsä värejä toistavaa vähintään Ra 80. Suojateiden ja raitiovaunupysäkkien kohdalla valaistusvoimakkuussuositus on 30–50 lx ja se ehdotetaan saavutettavaksi valaisimien sijoittelulla lähelle pysäkkialuetta. Saukonrannan palvelukeskittymän kohdalla Atlantinkadun raitiovaunupysäkin valaisimet sijoitetaan katotakenteisiin katoksen suunnittelun yhteydessä.

Kirkkosaaren silloilla ja kirkkosaarella katuvalaistus toteutetaan mahdollisimman huomaamattomasti raitiovaunujen vaijeriripustuspylväitä ja siltarakenteita hyödyntäen. Valaistus kohdistetaan vain kulkuväylille, jotta ympäristön muut kohteet pääsevät hyvin esiin.

Saukonnonkan reunassa Atlantinkadun alittaa sekä kevyen liikenteen rantareitti että veneliikenne. Sillan alapuoli valaistaan kulkureittien kannalta turvallisesti. Paikka liittyy tiiviisti Kirkkosaaren ja Kirkon näkymään ja valaistuksella tulee korostaa sen tunnelmallisuutta ja elämyksellisyyttä. Valaistuksen suunnittelussa on huomioitava kohteen ilkeältä-alttius.

Atlantinkatu.

Länsisatamankatu

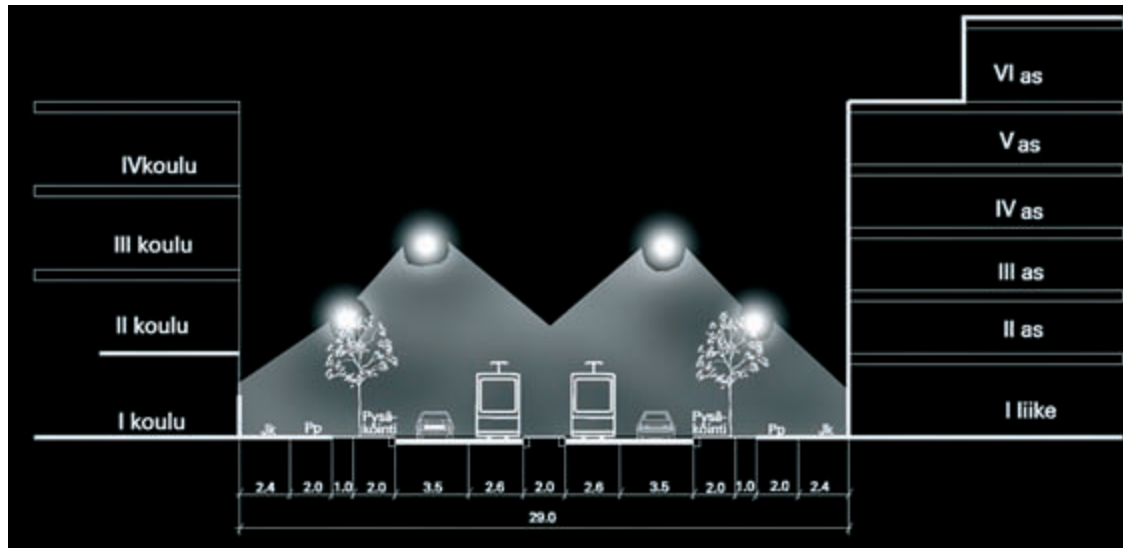
Länsisatamankatu lähtee Ruoholahdesta ja kadun nykyinen valaistus sovitetaan Länsisataman kadun rakentuessa koko kadun valaistukseen. Toiminnalliselta luokituksestaan katu on alueellinen kokoojakatu ja valaistustasosuositus A2/K2. Itämerenkadulta Atlantinkadun liittymään saakka kadulla kulkee myös raitiovaunulinja ja pyörätiet molemmin puolin katua, jolloin valaistus suositellaan toteutettavaksi vastakkaisena pylvasasennuksena raitiovaunujen vaijeriripustuspylväitä hyödyntäen. Katuvalaisimien mittakaava 8–10 m ja jalkakäytävien valaisimien mittakaava 5–6 m.

Atlantinkadulta Valtamerenkadulle Länsisatamankatu jatkuu bulevardikatuna, jossa ei kulje raitiovaunulinjaa. Pyörätiet kulkevat kadun molemmin puolin. Katuvalaisimien mittakaavaksi suositellaan 8–10 m ja jalkakäytävien valaisimien mittakaavaksi 5–6 m. Länsisataman puiston kohdalla kadun ylittää kevyenliikenteen silta, jonka valaistus on suunniteltava osaksi puistoväylän valaistusta.

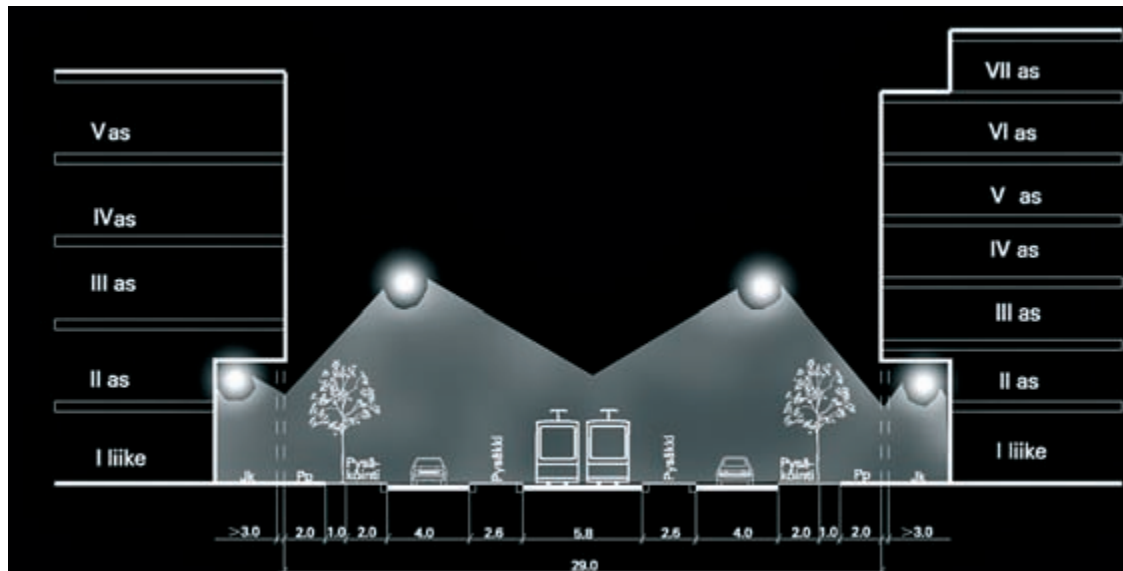
Länsisatamankatu ylittää Ruoholahden kanavan Crusellin sillalla, jonka valaistuksessa on huomioitava toiminnallisen valaistuluokituksen A2/K2 lisäksi sillan kaupunkikuvallinen näkyvyys sekä katutilassa että vesistössä kuljettaessa. Sillan valaistuksen tulee ilmentää sen olemusta paikallisena ja kaukomaisemassa näkyvänä elementtinä, mutta sen valaistus ei saa aiheuttaa häikäisyä ympäristöön.

Valon on oltava laadultaan hyvin ympäristönsä värejä toistavaa vähintään Ra 80. Suojateiden ja raitiovaunupysäkkien kohdalla valaistusvoimakkuussuositus on 30–50 lx ja se ehdotetaan saavutettavaksi valaisimien sijoittelulla lähelle pysäkkialuetta.

Länsisatamankatu, Saukonpaasi.

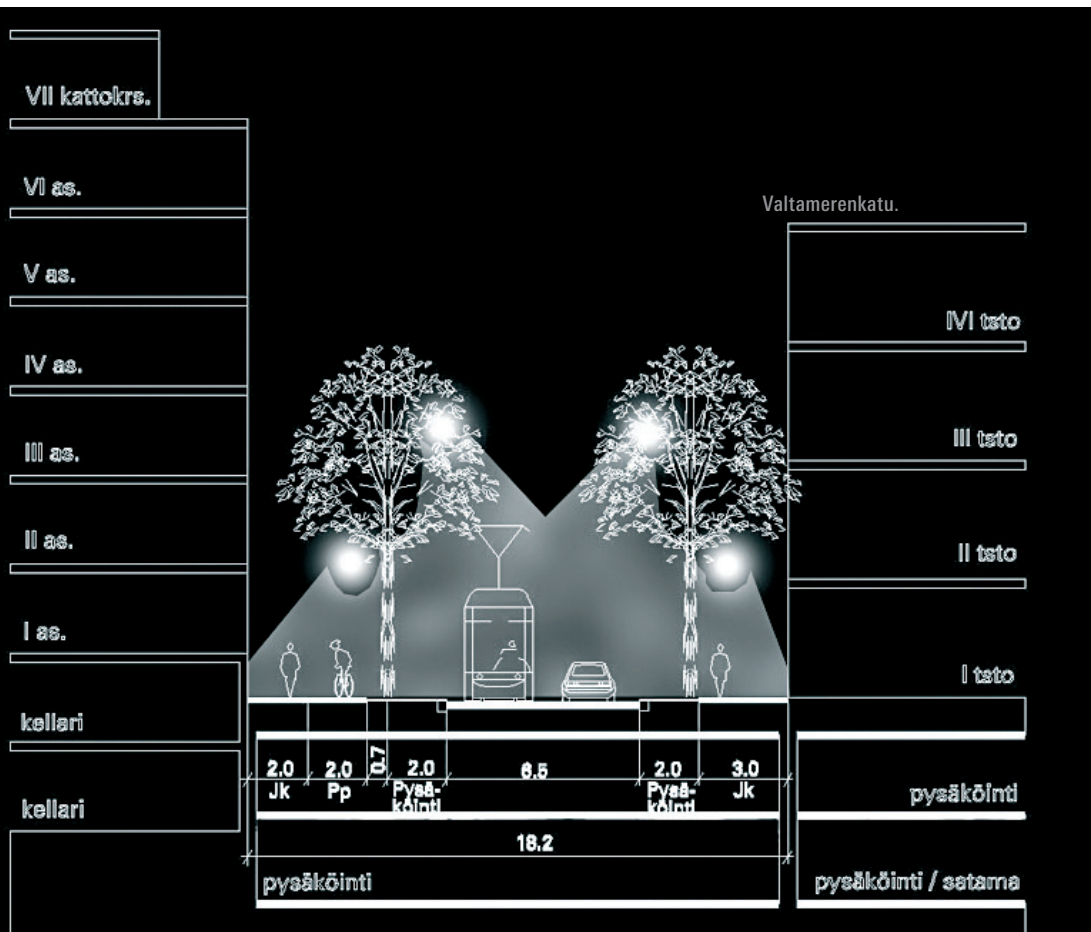
Länsisatamankatu, Saukonpaasi, pysäkki.

Valtamerenkatu

Valtamerenkatu lähtee Mechelininkadulta ja jatkuu Jätkäsaaren laituria myötäellen Länsisatamaan. Toiminnalliselta luokitukseltaan katu on alueellinen kokoojakatu ja valaistustasosuositus on A2/K2. Kadulla kulkee raitiovaunulinja sekä pyörätiet molemmin puolin katua, jolloin valaistus suositellaan toteutettavaksi vastakkaisena pylväsasennuksena raitiovaunujen vaijeriripustuspylväitä hyödyntäen. Katuvalaisimien mittakaava 8–10 m ja jalkakäytävien valaisimien mittakaava 5–6 m.

Valtamerenkatu.

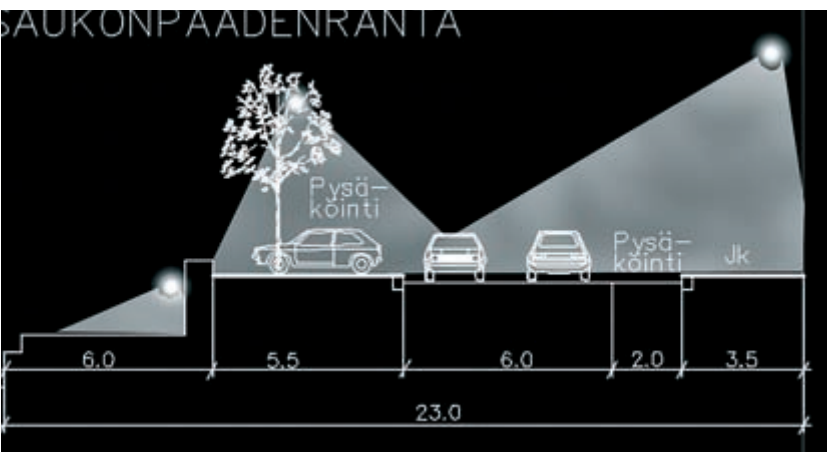

Tonttikadut

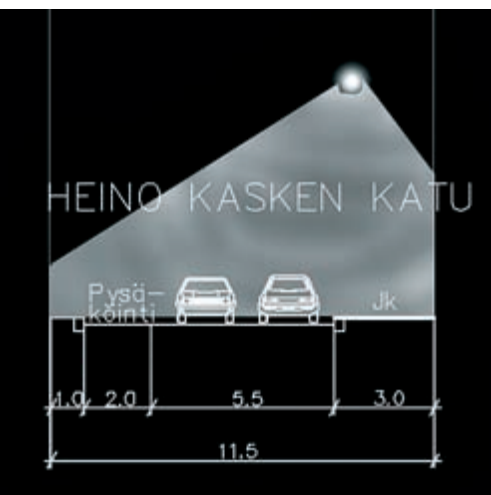
Toiminnalliselta luokituksestaan tonttikatujen valaistusluokka on AL5/K3. Tonttikatujen valaistus suositellaan toteutettavaksi käyttäen 5–6 m pylväitä 20–30 m välein. Aukion tai sillan kohdalla valaistus toteutetaan asuinalueen tyyliin sopeuttaen käyttämällä lisävalaistuksessa apuna rakennusten julkisivuja ja muita rakenteita. Valon on oltava laadultaan hyvin ympäristönsä värejä toistavaa värintoistoluokka vähintään Ra 80. Valaisimien on oltava häikäisysojattuja ja valon suuntausta on pystyttävä ohjaamaan niin, ettei ympäristöön aiheudu häikäisyä. Tonttikatujen valaisinsijoittelulla tuetaan korttelin sisäänkäyntien erottumista katutilassa rytmittämällä valaisinten sijoitus sisäänkäynnin suhteen symmetrisesti.

Saukonpaadessa olevat tonttikadut ovat myös pysäköintikatuja.

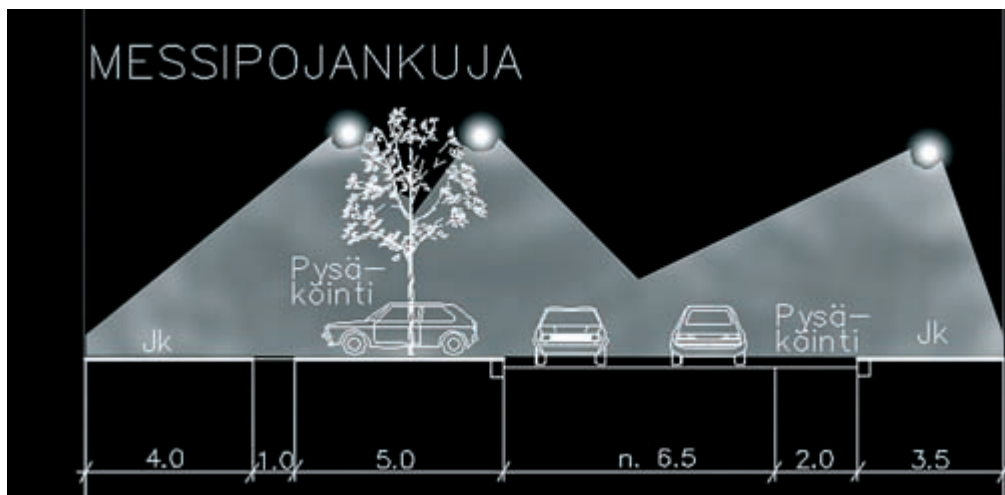
Saukonpaadenranta on tontti- ja pysäköintikatu. Rannan raitti valaistaan matalalla valaisimella, joka voidaan kiinnittää laituriin tai muuriin. Valaisimen optiikan pitää olla korkeatasoinen, jotta kulkupinta valaistuu.

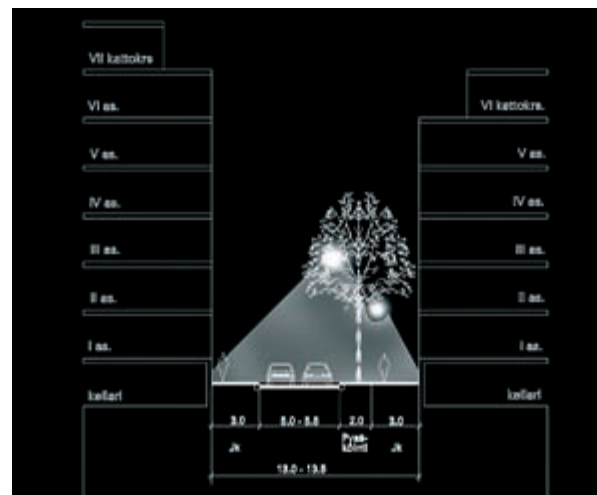
Heino Kasken katu.

Messipojankatu.

Hietasaaren ja Jätkäsaarenkallion tonttikaduille riittää yksi valaisinpylväs, johon on kiinnitetty ajoradan valaisin 8m korkeuteen sekä puun ja rakennuksen välin valaiseva kevyen liikenteen reitin valaisin 5–6 m korkeuteen. Valaistus suunnataan niin, ettei rakennuksien sisään synny häikäisyä.

4.3.2 Kevyen liikenteen väylät

Kevytliikenne jakaantuu jalankulkuliikenteeseen ja pyöräilyyn. Pyöräilyverkosto seuraa kokoojakatuja, mutta johdattaa pyöräilijöitä myös puistoihin ja rantaan. Kantakaupunkia kiertävä rantareitti jatkuu Jätkäsaaren rantoja seuraillen Ruoholahteen ja sieltä edelleen Salmisaaren rantaan. Valaistuksen laadulle asetetaan hitaasti liikkuvan käyttäjän tarpeet huomioiden katuympäristöä suuremmat vaatimukset. Valon pitää tukea ympäristön värien, muotojen ja kontrastien hahmottumista. Valaisimien korkeus ja sijoittelu tukee jalankulun mittakaavaa ja nopeutta niin, että kuljija kokee ympäristön turvalliseksi liikkumiseen tai oleskeluun.

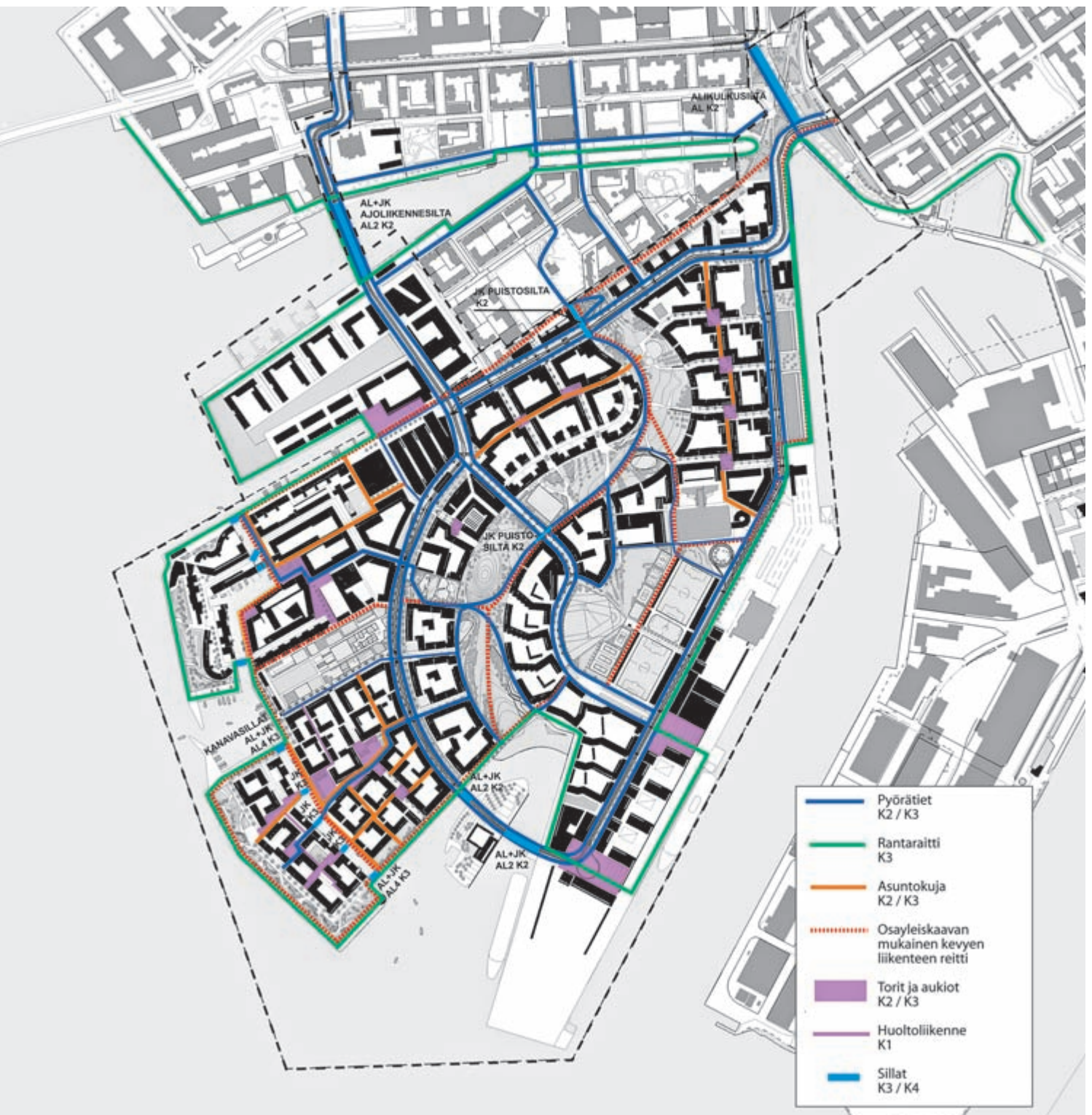
Jalankulku tapahtuu kokoojakaduilla pääosin ajoväylän viereen sijoituvilla jalkakäytävä/pyörätie -reiteillä. Jalkakäytävät valaistaan katuvalaisimien yhteyteen sijoitettavilla valaisimilla niin, että jalkakäytävälle suositeltu K3 valaistustaso saavutetaan.

Atlantinkadun jalankulkuväylä sijaitsee puistovyöhykkeen takana rakennusten vierellä, jolloin jalkakäytävä valaistaan 5–6 m korkeilla valaisimilla.

Tonttikaduilla ei ole pyöräviä. Tonttikaduilla ja asuntokujilla valaistustasosuositus on K3.

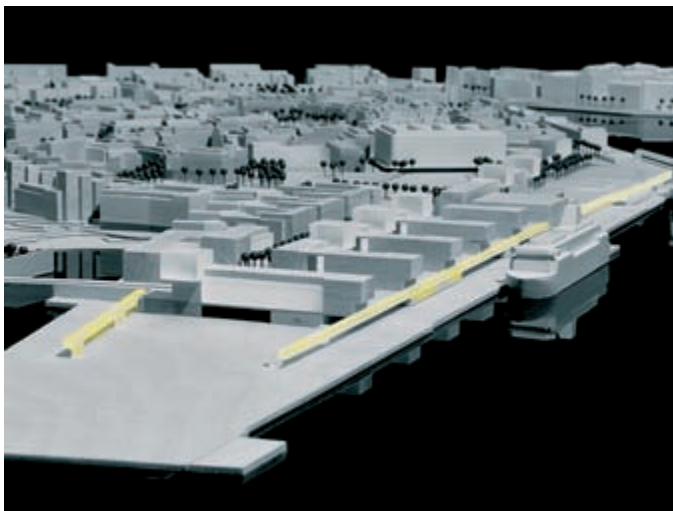
Toreilla ja aukiolla painotetaan jalankulkua käyttämällä 5–6 m:n katuvalaisimien ohella pollareita ja rakenteisiin lisättyä valaistusta. Valaistuksella luodaan eri tyyppisille asuinalueille tyyliin sopivia tunnelmallisia tiloja, jolloin valaistustaso voi vaihdella, ilman että tilan hahmottettavuus kärsii.

Esteettömän kevyen liikenteen reitin valaistustasosuositus on K2. Rantapuistoissa ja puistojen pääreiteistä poikkeavilla reiteillä valaistukselle ei aseteta tasomäärityksiä. Tavoitteena on tunnelmallisten tilojen aikaansaaminen oleskelupaikkojen ja erikoiskohteiden valaistuksen myötä, jolloin valaistujen tilojen sarja ohjaa kuljijaa eteenpäin.

Kanavaympäristön pääjalankulkureiteistä poikkeavilla kevyen liikenteen alueilla valaistuksella muodostetaan elämyksellistä ympäristöä, jossa vesielementti on huomioitu.

Länsisatama näkyy hyvin etelästä ja idästä katsottuna. Valossa näkyy myös sataman rakennusten valaistuksella voidaan ilmentää paikan luonnetta ja toimintaa. Eteläkärjen alue valaistetaan alas suunnatulla valolla niin etteivät valopisteet ole näkyvissä.

4.3.3 Länsisatama

Länsisatama koostuu toiminnallisesti eri luonteisista kokonaisuuksista eteläkärjen tasaisesta liikennealueesta terminaalin matkustajaliikennealueeseen.

Satama-alueen valaistus kytketään Länsisataman puiston valaistukseen käyttämällä satama-alueen valaisimittakaavana maksissaan samaa valaisinmittakaavaa, kuin liikuntapuiston kenttävalaistuksessa. Kävelyalueiden valaistuksessa mittakaava on sama kuin alueen muilla kävelyreiteillä. Tehosuosituksissa noudatetaan alueen ulkotyöaluestandardia EN 12646-2. Satama-alueella valaistuksen tulee täyttää sekä työturvallisuuden että em. standardin mukaiset tekniset vaatimukset. Standardista poiketen matkustaja-alueille suositellaan esteettömyyssuositusten mukaisesti valon värintoistoarvoksi vähintään Ra 80.

Erityisrakenteena otetaan huomioon läpinäkyvä putki, jota pitkin matkustajat siirtyvät laivoihin. Putki on valaistu sisältä, joten valaistuksen toteutuksessa kannattaa kiinnittää erityistä huomiota myös putken näkymiseen kaukonäkymässä joko korostaen tai näkymästä häivyttämällä.

Matkustajien saattajille ja rantareitin käyttäjille luodaan mahdollisuus tarkastella satama-alueen toimintoja ja merta johdattamalla kevyen liikenteen raitti kulkemaan toisen kerroksen tasolla lähellä satamalaituria.

Erityisvaatimuksia valaistuksen tarkemmalle suunnittelulle asettaa Kirkkosaaren ja asutuksen läheisyys, jolloin sataman alueelta asuintaloihin ja Kirkkosaaren alueelle mahdollisesti leviävä valo on pyrittävä estämään valaisimen matalamman mittakaavan ja häikäisyntorjunnan avulla.

Eteläsataman pysäköintialueen nykyiset valaisimet ovat hyvin vähäeleiset. Valaisimissa on tasolasit, jolloin valopisteet eivät erotu kaukonäkymässä.

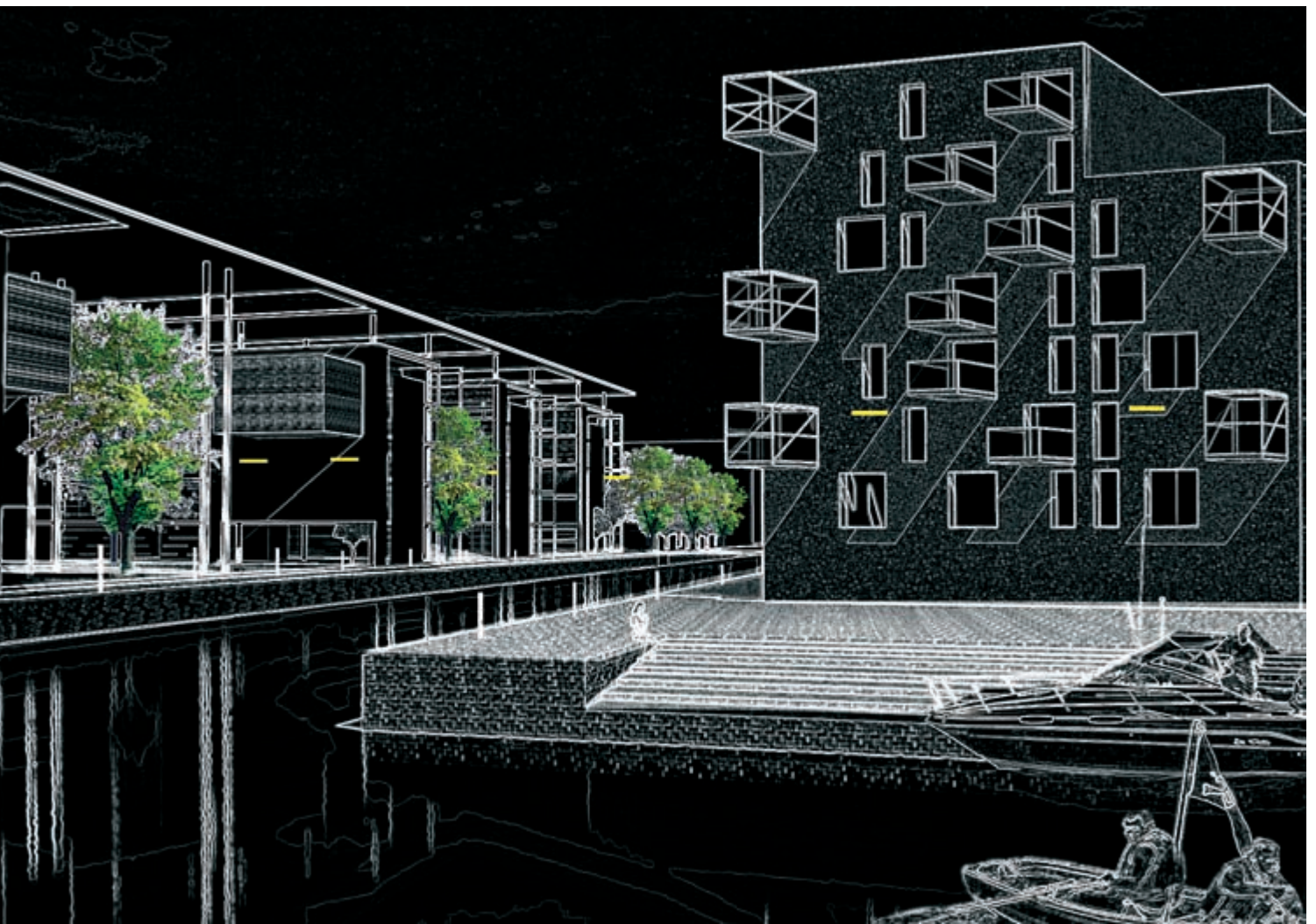
4.3.4 Kanavat ja venesatamat

Kanavamiljööit toimivat asuinalueiden houkuttelevina keskipisteinä. Kanavien toimintoihin liittyy venesatamat, torit, kevyen liikenteen väylät kanavien rannoilla, sillat sekä paikoin kanavan reunasta kohoava rakentaminen. Kaikki kanavarannat ovat julkisessa käytössä.

Kanavamiljööiden valaistuksella korostetaan alueiden tunnelmallisuutta ja veden läheisyyttä. Ranta-alueiden valaistuksessa käytetään kahden mittakaavan valaistusta. Liikennealueilla valaisinkorkeus on 3–6 m reitin toiminnosta riippuen. Rannan läheisyyteen suositellaan matalaa valaistusta. Venesatamissa tulee olla riittävä valaistus veneisiin kulkua varten. Valaistus voidaan toteuttaa laitureihin esim. pollarivalaistuksella tai muureihin integroidulla valaistuksella. Tämän valaistuksen suunnittelussa on otettava huomioon myrskyävän meren korkealle nousevat tyrskyt. Kytentäaukkojen minimikorkeus on 2,6 m meren pinnasta. IP-luokituksen (sähkölaitteen tiiviysluokka) tulee olla vähintään IP65

Kanavamiljööön valaistuksen tulee tukea alueen toimintoja ja asuinalueen arkkitehtuurin tunnelmaa ja tyyliä. Kulkupinnat ovat hyvin valaistuja, aukiot hahmottuvat kokonaisuuksina ja venesatama tunnelmallisena rauhallisena alueena. Tehosteina toimivat silta ja kanavan ylittävä rakentaminen. Asuinrakennuksia ei korosteta, vaan ne muodostavat aluetta rajaavan taustan. Kuvassa on illustraatio on vastaavan tyyppisestä kohteesta; B&M ja WSP.

4.4 Puistot

Puistot ovat merkittävä identiteettitekijä Jätkäsaaren kaupunginosan suunnittelussa. Jätkäsaarella ne tulevat olemaan kaupunkimaisia, korkeatasoisia ja toiminnallisesti monipuolisia. Yleisilme on merelliseen rantamaisemaan sopiva, omaleimainen ja moderni. Jätkäsaaren puistojen vaikutus koko kantakaupungin rakennettujen puistojen määrälle on merkittävä. Alueen keskeiset julkiset ulkotilat muodostavat verkoston, jota pitkin on mahdollista rakentaa turvalliset ja miellyttävät kevyenliikenteen yhteydet alueen läpi rantaan. Asuinalueilla on korttelipuiston luonteisia, pienempiä oleskelupuistoja. Lisäksi Mechelininkadun alituksen kohdalla on puistovyöhyke.

Puistojen valaistus toteutetaan kunkin puiston omaa luonnetta korostaen. Toiminnallisesti suositellaan raiteille K3, esteettömälle raitille K2 ja yleisvalaistuksena K5 valaistustasoa.

Saukonpaadenpuisto on luonteeltaan Ruoholahden muista puistoista poikkeava. Rantapuistoon voidaan haluttaessa järjestää talviuintimahdollisuus, jota asukkaat ovat toivoneet. Raittien toiminnallinen valaistussuositus on K3. Talviuintipaikalle suositellaan suunniteltavaksi pukutiloista avantouintipaikalle johdettava valaistus ja avannon kevyesti esiin tuova valaistus.

4.4.1 Länsisatamanpuisto

Jätkäsaaren keskeisin puisto on alueen kaarevalinjaisena halkaiseva 1 100 pitkä ja 88 m leveä Länsisatamanpuisto. Puiston läpi johtaa esteetön jalankulkureitti Ruoholahden metroasemalta Länsisatamaan, alueen muihin puistoihin ja meren rantaan. Esteetön reitin valaistuksen tärkeimmät näkökulmat ovat riittävä valoteho K2, häikäisemättömyys ja valaistuksen johdattavuus. Puistovalauksessa on huomioitava matkustajasataman läheisyys, jolloin esteetön reitti ja sen lähiympäristö on valaistava niin, ettei käyttäjille synny turvattomuuden tunnetta. Puistoreittien valaistuksen on hyvä valaista puistoa kulkureittejä leveämmältä alueelta, mikä edistää turvallisuuden tunnetta.

Puistosuunnitelmaa ei ole vielä tehty. Yleiskaavan mukaan tavoitteena on puiston muodostuminen veistoksellisten maisematilojen sarjasta. Valaistussuunnitelma on tärkeä tehdä kokonaisuutena, joka tukee puistosuunnitelman toiminnallisuutta ja maisemallisia tavoitteita. Puiston valauksessa on huomioitava pitkien näkymien rauhallisuus, jolloin erilaiset tunnelmallisesti valaistut oleskelutilat muodostavat toisiinsa sopivan harmonisen valopuistokokonaisuuden. Erityistä huomiota on kiinnitettävä maaston korkeusvaihteluiden valaisemiseen niin, että valaistus on toiminnallisesti esim. talviliukumäelle riittävä. Leikkialueiden valauksessa on huomioitava riittävä valoteho toiminnalliseen aikaan ja mahdollisesti himmeämpi valaistus yleisvalona.

Länsisatamanpuiston valaistus suunnitellaan tarkemman puistosuunnitelman yhteydessä. Oleellista on esteetön pääreitit hahmottuminen, maiseman eri elementtien näkyminen sekä hyvä yleisvalaistus turvallisuuden tunteen lisäämiseksi. Kuvat: Maria Jaakkola-Kivinen ja WSP.

Länsisatamanpuiston kokonaisuuteen kuuluvan läntisen asukaspuiston valaistus sopeutetaan asuinalueen tyyliin, kuitenkin niin että sitä halkova esteetön reitti on valaistu kuten muualla Länsisataman puistossa. Pohjoisen puolen korttelissa sijaitsevien palvelutalon ja leikkiapuiston ansiosta asukaspuistossa korostuu koko alueen toimiminen esteettömänä lähiulkouluutilana. Toimintavälineiden ja oleskelupaikkojen erottumista tilassa korostetaan. Valaistuksella muodostetaan tilasta hyvin hahmottuva ja johdattavia valaistuja elementtejä sisältävä kokonaisuus. Valon värintoisto-ominaisuuksien on oltava hyvät (vähintään Ra 80). Asukaspuistoon tulee suunnitella helposti toteutettava jouluvalaistus.

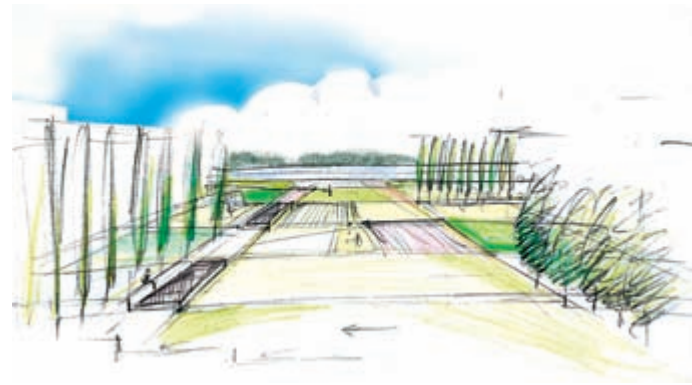

4.4.2 Poseidoninpuisto

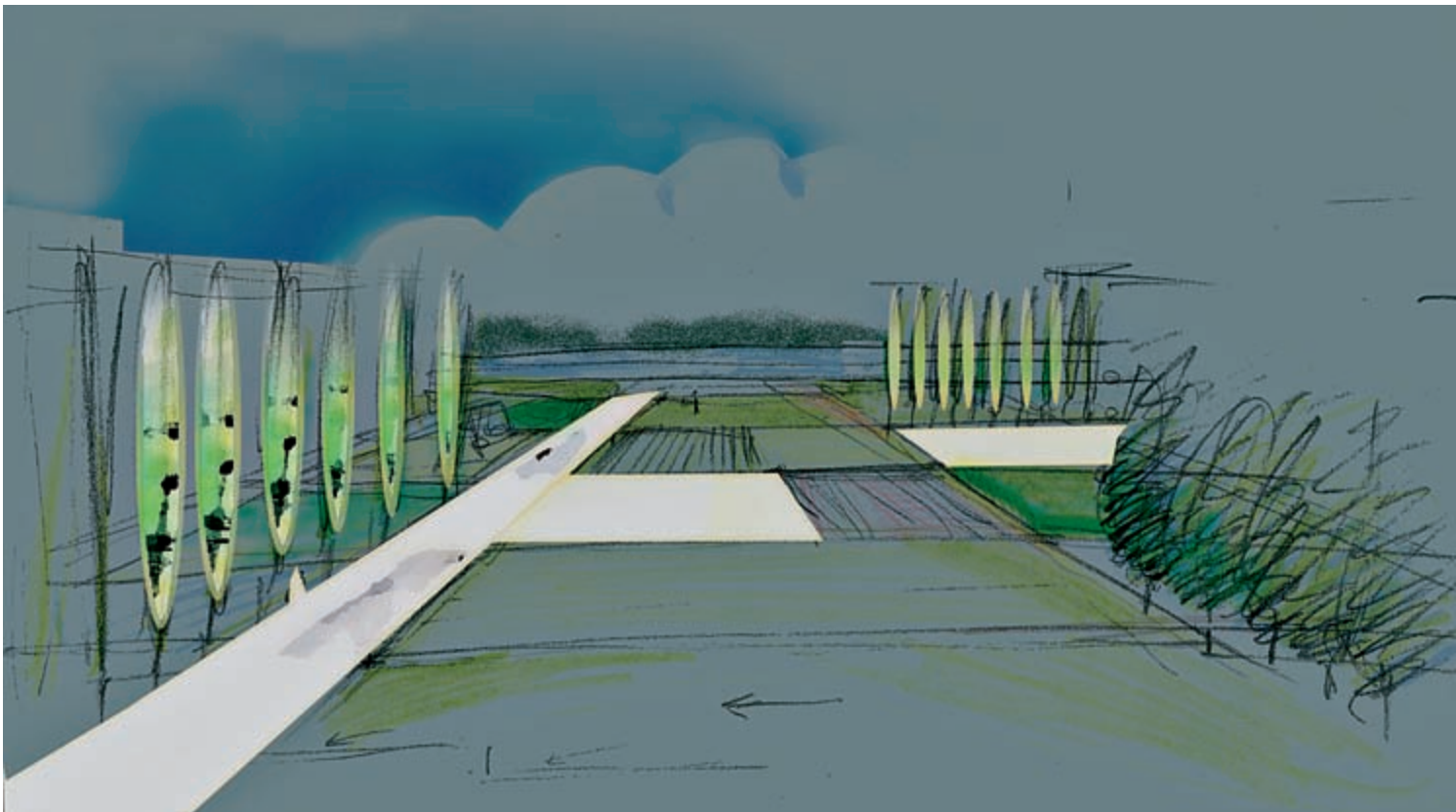
Poseidonin puisto sijoittuu Saukonrannan ja Saukonnokan asuinalueiden väliin. Puistokokonaisuus valaistaan rajaavia vihermassoja valaisemalla. Poseidonin puiston keskiakselilta merelle avautuvan näkymän on oltava avoin myös pimeällä.

Puiston reunoilla olevien katujen valaistus suunnitellaan niin, ettei valaistus häiritse näkymääksellä häikäisyllä. Puiston reunoilla kulkevat kevyenliikenteen raitit ja pyörätie valaistaan 5–6 m pylväisvalaisimilla. Puiston toimintoja tuetaan valaisemalla eri toimintapisteet, kuten oleskelu-, leikki- ja pelialueet toiminnon luonnetta korostaen.

Merenselkään sijoittuvan puiston tuulisuus otetaan huomioon valaisintyyppiä valittaessa.

Poseidoninpuiston horisonttinäkymä pidetään avoimena myös pimeän ajan näkymässä. Puistoa rajaavien aiheiden valaistuksella tuetaan puiston muotoa. Kuvat: Maria Jaakkola-Kivinen ja WSP.

4.4.3 Rantapuistot

Rantapuistoihin kuuluvat Jätkäsaaren lounaisrannat, Saukonrannan ja Saukonnokan kärjet. Rantapuistojen kautta kulkee osa seudullista rantareittiä, joka on kantakaupungin ja Ruoholahden alueella valaistu puistovalaisimella. Puistovalaisimien valaistusteknisten ominaisuuksien kehittyessä suositellaan Jätkäsaaren alueella panostettavan valaisimien laadullisiin ominaisuuksiin niin, että rantaraitista muodostuu K3 luokan ominaisuudet täyttävä raitti. Alueen muiden raiteiden valaistuksessa käytetään pollarityyppisiä meren ajoittaiset tyrskyt kestäviä valaisimia. Valaisinvalinnassa on huomioitava alueen tuulisuus, joten valaisimissa ei saa olla suurta tuulipintaa. Muutoin alueen valaistusta kohdennetaan vain oleskelualueisiin ja pienimuotoisiin leikkinurkkauksiin. Luonnonelementtejä valaistaan tarvittaessa hillitysti.

Rantapuistoissa valaistaan kevyen liikenteen kulkureitit. Meren puoleinen rantareitti jää hämäräksi, valaistukseen voidaan haluttaessa käyttää pollarityyppistä valaistusta. Maaston muurirakenteiden ja puiden valaistuksella tehostetaan puiston ja reittien hahmottumista sekä lisätään turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Kuvat: Maria Jaakkola-Kivinen ja WSP.

4.4.4 Korttelipuistot

Korttelipuistot sijaitsevat korttelirakenteen sisällä ja niiden toimintoja ovat kävelyreittien lisäksi oleskelu- ja pienten lasten leikkialueet. Esteettömyyden periaatteen mukaisesti korttelin sisäisen reittivalaistuksen tulee johdattaa käyttäjä valaistulta sisääntuloporttialueelta valaistua kulkureittiä pitkin kullekin sisäpihan sisäänkäynnille. Sisäänkäyntien ja numerovalojen tulee olla valaistuja. Korttelin sisätilan tunnelma muodostuu leikki-alueiden selkeästä, mahdollisesti ajastaen himmennettävästä valaistuksesta, oleskelualueiden hillitystä sekä kasvillisuuden värikkyttä korostavasta tunnelmavalaituksesta.

4.4.5 Jätkäsaaren liikuntapuisto

Bunkkerin liikuntakeskuksen viereen sijoittuvaan Jätkäsaaren urheilupuistoon tulee kaksi täysimittaista jalkapallokenttää, jääkiekkokaukalo, pesäpallon harjoituskenttä ja useita pienempiä palloilukenttiä sekä nuorison toimintakentät esim. skeittipuisto. Alueen läpi kulkee matkustajasatamasta Ruoholahden metro-asemalle johdettava esteetön pääjalankulkureitti.

Kenttien valaistus suositellaan toteutettavaksi euronormistoa EN 12193 noudattaen. Urheilualueiden valaistustasot on määritetty toiminnan mukaan kolmeen ryhmään. Tällä alueella valaistussuosituksien on alustavasti määritetty yhteydessä liikuntaviraston kanssa. Jalkapallokentälle suositellaan 100 luksin keskimääräistä valaistustasoa, jääkiekkokaukalan valaistustasoksi 200 lx ja yleisurheilukentän 100 lx. Valaistus suositellaan toteutettavaksi himmennettävällä valaistuksella niin, että kenttien reunoille noin sijoitettavien pelialueiden valaisimien lisäksi samoihin pylväisiin sijoitetaan jalankulun mittakaavaan (5–6 m) muina aikoina käytettävät himmeämmän valotehon tuottavat valaisimet. Näillä suosituksilla valaisimien sijoituskorkeudeksi tulee yli 12 m. Kaupunkikuvallisista syistä valaisinkorkeutta suositellaan madallettavaksi miettimällä sijoitusmahdollisuuksia uudelleen valaisintekniikan kehittyessä. Kenttien valaistus pyritään rajaamaan mahdollisimman tarkasti kohteeseen. Kenttien valaistusta ei kytketä kaupungin kattuvaa valaistusverkko, jolloin valaistus on kytkettävissä päälle tarpeen mukaan. Kenttien ulkopuoliset ulkoilupuiston alueet valaistaan K3–K5 valaistustasolla.

4.4.6 Puistojen liikunta-alueet

Muihin puistoihin sijoittuvien liikunta-alueiden valaistuksissa käytetään hyväksi mahdollisimman paljon muun ympäristön rakenteita niin, etteivät liikunta-alueet korostu kohtuuttoman voimakkaasti ympäristöstään, mutta ovat turvallisia kyseisen lajin harrastamiseen.

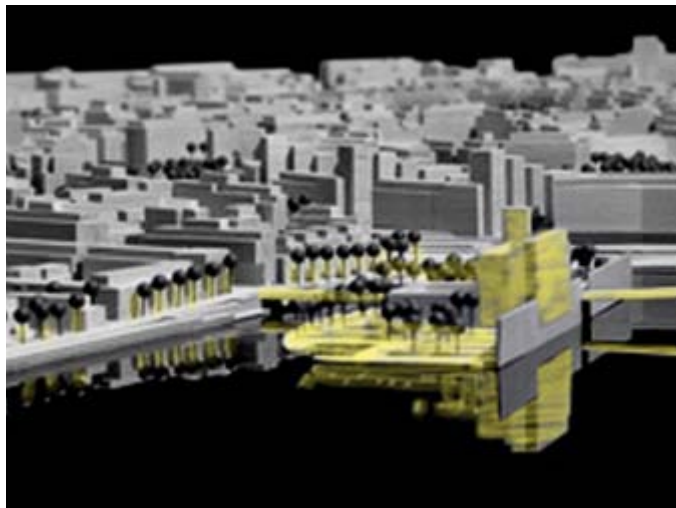
4.5 Erikoiskohteet

Erikoiskohteilla on tärkeä rooli kaupunkikuvan hahmottamisessa pimeällä. Rannalla sijaitsevien rakennusten valon heijastuminen mereen peilaa valoa voimakkaasti. Alueella sijaitsevien vanhojen tai uusien rakennusten kauneus saadaan yöllä esiin valaisemalla rakennukset niiden pintastruktuuria tai yksityiskohtia korostaen. Valaistuksella tuetaan julkisten rakennusten toimintoja valaisemalla ne rakennukset, joissa on iltatoimintaa ja joihin asukkaiden toivottaisiin ohjautuvan kuten kirjasto, kirkko, kauppakeskus, nuorisotalo ja liikuntakeskus.

Kaupunkikuvan kannalta tärkeät alueen ulkopuolelle näkyvät uudet rakennukset; Jätkäsaaren laiturin makasiinirakennusten jatkeeksi tulevat uudisrakennukset, kirkko, sataman rakennukset ja kauppakeskus tulevat toimimaan uusina maamerkkeinä, joiden suunnittelussa valaistuksella on erityisarvo.

Autotallausrakennuksen ja Finnsteven pääkonttorin toimisto-osan julkisivujen valaistustarve tarkastellaan rakennusten käyttötarkoituksen selvittyä.

Kirkkosaari

Kirkkosaari ja kirkko ovat alueen maamerkkejä. Kirkkosaari näkyy hyvin esimerkiksi Länsisatamaan. Saaren valaistus tulee peilautumaan ympäröivään veteen, jolloin valaistuksen teho kiinnostavana aiheena voimistuu. Valaistus tulee suunnitella alueen arkkitehtisuunnittelun yhteydessä. Valaistustyyliksi suositellaan arvokasta, luonnollista valaistusta, jolloin valaistus toteutetaan rakennuksen ehdoilla ja valonlähteiden valinnalla tuetaan kirkkorakennuksen materiaalien ja värien luonnollista toistumista. Valaistus voi olla myös osa arkkitehtuuria. Valaistuksen taso pidetään hillittynä sillä Kirkkosaaren taustana olevan meren pimeys korostaa valaistusta.

Rantamakasiinit

Lars Sonckin vuosina 1935 ja 1923 suunnitteleminen rakennusten L2 ja L3 rantamakasiinien julkisivut valaistaan. Valo suunnataan alas julkisivua pitkin. Tavoitteena on julkisivuun sopiva luonnollinen valon väri. Valaistuksessa käytettävä värilämpötilan tulee olla lämminsävyinen, jolloin julkisivun punatiilen väri toistuu luonnollisena.

Sataman hallintorakennus

Lars Sonckin 1929 suunnittelema Laivapojanaukiolla sijaitseva hallintorakennus suositellaan valaistavaksi julkisivun yläosaan sijoitetulla valolla. Valaistuksessa huomioidaan häikäisyn esto.

L4, Länsiterminaali

Gunnar Taucherin 1938 suunnittelema Länsiterminaaliksi muutettu entinen makasiini L4 suositellaan valaistavaksi liittyen tulevien uusien matkustajasataman rakennusten kokonaisuuteen, niin että makasiinirakennuksen historiallinen rakennusosuus erottuu.

Huutokonttori

Gunnar Taucherin 1937 ja A Hytösen & R.V. Luukkosen 1955 laajentama "huutokonttori". Rakennuksen valaistus liitetään osaksi kaupunkijulkisivun valaistuskokonaisuutta.

Bunkkeri

Arkkitehti Luukkosen 1970 suunnittelema betoninen Bunkkeri sijaitsee nykyisin Tarmonkujalla ja on nyt näkyvä osa Länsisatamaa. Bunkkeri tulee jatkossakin olemaan yksi alueen maamerkkeistä. Rakennuksen valaistuksessa tulee huomioida sen ainutlaatuisuus ja persoonallisuus. Toiminnallisesti Bunkkerin julkisivu suositellaan valaistavaksi niin, että sen toiminto liikuntahallina näkyy. Erityisesti lippamainen katosrakenne erottuu rakennuksesta ja sitä voidaan valaistuksella korostaa.

Nosturit

Alueen historiasta kertovat säilytettävät nosturirakenteet valaistetaan rakennetta korostaen. Nosturit ovat rakenteina mielenkiintoa herättäviä ja niiden erikoisuutta voidaan korostaa valaistuksen keinoin esimerkiksi vaihtuvalla valaistuksella tai käyttää nosturien valaistusta osana alueen juhla- ja tapahtumavalaistusta.

Nykyisellä satama-alueella sijaitsevilla nostureilla on suuret perustukset, joten niiden mahdollinen siirto uuteen sijoituspaikkaan edellyttää kustannuksiltaan hankalaa ja kallista siirtooperaatiota. Paikoilleen jättäminen edellyttää nosturien kunnossapidosta vastaavan tahon määrittämistä päätöksenteon yhteydessä.

4.5.8 Crusellin silta

Crusellin siltaa koskevassa kaavamääräyksessä todetaan:

"Sillan rakenteiden tulee olla ilmeeltään kaupunkisillalle ominaisia, keveitä ja huolellisesti viimeistelyjä. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota sillan leikkausprofiiliin, kaiteiden ja valaisimien ulkonäköön ja yksityiskohtiin. Sillan alittavilta kevyen liikenteen raiteilta tulee olla näkymä merelle."

Valaistuksen suunnittelussa ohje huomioidaan sekä teknisesti että kaupunkikuvallisesti. Väylillä tulee olla vaadittavan valaistusluokan mukainen valaistustaso. Kaupunkikuvallisesti ohje asettaa korkeatasoiset laatuvaatimukset sillan arkkitehtooniselle julkisivuvalaistukselle että valittavien valaisinten muotoilulle. Sillan alittavien kevyen liikenteen valaistus tulee toteuttaa korkealaatuisilla valaisimilla. Sillan alapinta tulee valaista hienovaraisesti niin ettei siitä synny häikäisyä ympäristöön.

5. Pihavalaistus

Tonttien valaistuksessa noudatetaan Rakennusvalvontaviraston "Julkisivujen ja pihojen valaistus" -ohjetta.

Pihavalaistus on osa alueiden valaistusta ja se tulee suunnitella tämän ohjeen muihin periaatteisiin sopien. Pihoilla tämä tarkoittaa korkeatasoista valaistusta ja valaisinmuotoilua. Valaistuksessa kiinnitetään huomiota pihaan kokonaisuutena. Suunnittelussa huomioidaan sekä toiminnallisuus, turvallisuus, esteettömyys, arkkitehtuuri että tunnelma.

Kulkureitit

Kulkureittien valaistuksen mittakaava tonteilla on 3–4 m, sillä tonteilla liikutaan jalan tai kevyen liikenteen välinein. Valonlähteinä käytetään hyvin väriä toistavia lamppuja, jolloin piha valaistuu luonnollisissa värisävyissä. Valon suuntauksessa huomioidaan häikäisyn esto asuntoihin.

Leikkipaikat

Leikkipaikkojen tulee olla valaistu niin, että niiden käyttö on mahdollista myös pimeään aikaan ja että käyttö on turvallista. Oleskelualueiden tunnelmallinen valaistus lisää niiden käyttö-aikaa.

Korostusvalaistus

Tontin kasvillisuuden valaistus auttaa hahmottamaan pihan muotoja ja luo tunnelmaa. Kasvien valaistukseen käytetään valonlähdettä, joka toistaa kasvin värit mahdollisimman luonnollisina. Valaisinvaihtoehtoina ovat esim. maahan upotettavat heittimet tai pienet pollarivalaisimet. Lampun voimakkuus vaihtelee kohteesta riippuen. Korttelipihoille suunnitellaan mahdollisuus helposti toteutettavaan jouluvalaistukseen.

Sisäänkäynnit ja arkadit

Sisäänkäyntien valaistukseen kiinnitetään huomioita toiminnallisuuteen ja arkkitehtuuriin. Sisäänkäyntien tulee olla hyvin löydettävissä ja kiinteistön numeron tulee olla valaistu. Kortteleiden sisäänkäynnit on mainittu ohjeessa myös aiemmin, niiden yhtenäisellä ja tyylikkäällä valaistuksella luodaan alueelle turvallinen tunnelma ja yöilme, jossa myös asuinrakennukset tulevat esille.

Suunnittelu

Suunnittelussa on suositeltavaa käyttää apuna valaistussuunnittelun ammattilaisia ja kaupungin ja energialaitoksen suunnittelijoiden ammattitaitoa.

6 Jatkosuunnittelu

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden kaupunkivalaistuksen periaatteet on otettava huomioon ja täsmennettävä kaava-, viheralue- ja katusuunnittelun kaikissa suunnittelu- ja muutosvaiheissa sekä niihin liittyvissä rakentamistapaohjeissa.

Tekijät

Sirpa Laitinen, Pia Salmi, Jukka Laine (WSP LT-Konsultit Oy), Jussi Murole (B&M)

Ohjausryhmä

Matti Kaijansinkko, Marjut Kivelä, Kirsi Rantama (KSV), Juhani Sandström (HKR),
Marjut Kauppinen (RAKVV), Olli Markkanen, Kari Rajakallio (Helsingin Energia)

Nimike

JÄTKÄSAAREN JA SAUKONPAADEN KAUPUNKIVALAISTUKSEN PERIAATTEET

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisu 2006:5

Sarjanumero	2006:5	Julkaisu-aika	15.8.2006
Sivuja	48	Liitteitä	0
ISBN	952-473-685-3	ISSN	0787-9024
Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN

Tiivistelmä

Jätkäsaaren ja Saukonpaaden alueiden suunnittelun yhteydessä alueille on tehty kaupunkivalaistuksen periaatesuunnitelma. Kaupunkivalaistuksen periaatteet on huomioitava suunnittelun kaikissa vaiheissa. Kaupunkivalaistuksen periaatteiden teko ajoittuu vaiheeseen, jossa Saukonpaaden asemakaava on hyväksytty 20.11.2001 ja Jätkäsaaresta on tehty osayleiskaavaehdotus 2004. Tavoitteena on tukea kaavaratkaisun kaupunkikuvallisia periaatteita.

Asiasanat

HELSINKI, JÄTKÄSAARI, SAUKONPAASI, LÄNSISATAMA, KAUPUNKIVALAISTUS, PERIAATESUUNNITELMA, VALAISTUSLUOKKA, ESTEETTÖMYYS

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2006:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2006–2008, osa I:
Toiminnan perusta ja keskeiset tehtävät
- 2006:2 Maunulan eteläosan arvottaminen ja
kehittämisperiaatteet
- 2006:3 Liikenteen kehitys Helsingissä
vuonna 2005
- 2006:4 Keski-Vuosaari – maisema- ja
kaupunkikuvallinen selvitys
- 2006:5 Jätkäsaaren ja Saukonpaaden
kaupunkivalaistuksen periaatteet

ISSN 0787-9024
ISBN 952-473-685-3

ISSN 0787-9024
ISBN 952-473-685-3